

Forfatter: Ploug, Carl

Titel: Samlede Digte

Citation: Ploug, Carl: "Samlede Digte", i Ploug, Carl: *Samlede Digte*, 1876, s. 153. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-plough01-shoot-idm140187297848976.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Samlede Digte

ANDET TIDSRUM. 1847-53.

I. SANGE.

Norden.

1.

Hvor de hvide Bræer skinne
Fra de mørke Fjeldes Tinde;
Hvor de stride
Elve skride
Gjennem Dalens magre Jord;
Hvor de høje Graner suse,
Og i lave Bjælkehuse
Stærke, trygge
Bønder bygge -
Er det skønne, stolte Nord.

Hvor de blanke Bølger blaane,
Hvor de grønne Bakker skraane,
Og de bløde
Enge føde
158 Modig Ganger, rigen Hjord;
Hvor de gyldne Agre svømme,
Og om Bøgeskovens Drømme
Nattergale
Føre Tale -
Er det samme skønne Nord.

Hvor det var en Leg at stride,
Hvor det var en Spøg at lide;
Hvor den kjække
Vikingsnekke
Skar i Havet røde Spor;
Hvor de dybe Draper runged
Og af Folket, tusindtunget,

Baarne siden,
Trosed Tiden -
Var det gamle, store Nord.

Hvor, af A anden overvunden,
Seklens Tvedragt er udrunden;
Hvor de Stemmer,
Hjertet gjemmer,
Mødes i et mægtigt Kor;
Der, hvor Mindets Nordlys blinker,
159 Og til Idræt Slægten vinker
Haabets fjerne
Morgenstjerne -
Er det unge, frie Nord.

2.

Studenten sad engang forstemt
I Vinternat,
I fremmed Kløgt han tro'de gjemt
Al Livets Skat;
Da lød en hjemlig Harpeklang
Omkring hans Vraa,
Da følte han en mægtig Trang
I Hjertet slaa;
Og Norden gik op for hans Tanke.

Thi Mindets Stjernehimmel svam
Paa Tonens Hav,
Og Haabets gyldne Straalekam
Steg op deraf,
Og Fremtid sank til Fortids Barm
I Nuets Leg;
Da svulmed Styrken i hans Arm,
Og Modet steg;
Thi Fremtiden ejed hans Tanke.
160 Studenten slog sin Vimpel ud
Til Vikingtog;
Med Vaarens Luft som Vaarens Bud
Han kjæk uddrog,
Og Upsal, Kjøbenhavn og Lund
Har hørt hans Pagt,
Og Livsens-Ordet i hans Mund
Har viist sin Magt;
Thi Norden blev Folkenes Tanke.

Studenten sjunger nu hver Dag
Sit glade Haab;
Det flammer højt i Brødræs Lag
Ved Druens Daab;
Men engang vorder han til Mand,
Hans Sang til Daad,
Og aldrig, aldrig svigter han,
Før han har naa't,
At Norden er mer end en Tanke!

3.

Ungdommens Drøm,
Smilende Barn med den klingende Lyre!
Naar skal du Treforken gribe, og styre
Tidernes Strøm?

Ungdommens Haab,
Blinkende Fakkell i Nætterne lange!
Naar skal Du Baunerne tænde og fange
Gjerningens Daab?

Timerne randt:
Blegere zittred den ledende Stjerne;
Svinder den ej i det taagede Fjerne?
Viste den sandt ?

Timerne gaa:
Der, hvor de trængtes, de jublende Skarer,
Lege nu Sorgløse, springe nu Harer;
Vi er kun faa.

Dog skal den gro,
Spiren, der spæd pippet frem over Jorde;
Ungdommens Haab skal forklares og vorde
Mændenes Tro.

162

Dog skal den staa,
Tanken, som Saga har baaret og ammet.
Tanken, som Æt efter Æt har anammet,
Kan ej forgaa.

Evig og sand,
Virker den dybt, naar den oventil sover,
Lyser blandt famlende Slægter den over
Fædrenes Land.

4.

Ungdomsmodet slaar med sine Vinger,
Hele Verden for vor Fod er lagt,
Fremtids Drapa i vor Tanke klinger,
Aanden ser sin Gjerning alt fuldbragt;
Søde Kys af varme Purpurlæber
Og af Glædens Nektar fulde Drag
Lønner er, der vinker Hver, som stræber
Kjækt og ærlig for den gode Sag.

Ak men, Brødre! Livets Jammer stækker
Alt for hastig Tankens raske Fart,
Og en klam Filistertaage lægger
Sig om Øjet, der har skuet klart:
163 Lønner tidt er plumret, før den smagt er,
Maalet var Dig nært - forbi det fo'r;
Sandhed syntes størst af Verdens Magter,
Men dens Daarskab er dog nok saa stor.

Dog, det ilde sømmer yske Svende,
Fejgt at skælve for vort svare Kald,
Eller Ryg i Livets Kamp at vende
Der, hvor Aandens Styrke prøves skal.
Haabets Fugl, vor Ungdoms milde Sanger,
Flyver med til Mændenes Bedrift,
Og paa Nattens dunkle Hvælving pranger
Store Minders lyse Sejersskrift.
Til vi love da i Lagets Gammen:
Nordens Held og Hæder, Magt og Pris
Maalet er, hvortil vi stræbe sammen,
Hver i Sit, paa ærlig nordisk Vis!
Frihedstempleet rejst med høje Buer!
Rets og Sandheds stærke Værn derom!
Og derinde kydske Altarluer
Straalende fra Skjønheds Helligdom!

164

5.

Henover Tidens Hav der gaar
En Dønning død:
Ved Styret Vold og Vilkaar staar,
Af Graven jordet Fordom gaar,
Og Sandhed lider slette Kaar
Og Frihed Nød;
Det er, som Folkets Haab var tabt,
Og Troen paa dets egen Kraft
Var død.

Men atter kule vil en Storm
Fra Søndén op:
Da styrter hver en snørklet Form,
Da brister hver en skimlet Norm,
Da ryster Dybets Midgaardsorm
Sin tunge Krop;
Da galér Hævnens Hane rød;
Den vilde Kraft, som tro'des død.
Staar op.

Skal Nordens Odclsgaard den Dag
Staa tryg og fast,
Naar skøre Kroner gaa i Kvag,
Og Riger drive om som Vrag,
165 Naar Liv og Død for Folkeslag
Er Tærningkast?
Skal Nordens frie Folkeaand
Da frejdig trodse fremmed Baand
Og Bast?

Det love Nordens unge Mænd
Med Haand og Mund;
Naar Fare truer det igjen,
Da skal vi møde, Ven med Ven,
Og give Hu og Gjærning hen
Af Hjertens Grund!
Og hvad der nu er svagt og delt,
Det skal vel stande stærkt og helt
Den Stund!

De nordiske Naturforskere. (1847.)

1. I Roskilde Domkirke.

Velkomne, Præster fra Naturens Kirke,
Til den, som Menneskenes Haand har bygt!
Velkomne I, som travlt i Verden virke,
Til Fredens Bolig, Hvilestedet trygt!
Her sprudle ej de Livets friske Kilder,
Hvoraf I øste Kundskabs rige Magt;
Den Troens Kraft, som højned disse Piller,
Er med sin ædle Kunst i Graven lagt.

Og dog har Døden denne Hal ej mærket: -
Her stiger Andagts Højsang, fuld og ren,
Og Kunstens Liv sig rører end i Værket,
Og Stemmer tale her fra hver en Sten;
Thi Danmarks Saga vandrer om herinde
Fra Grav til Grav med Griflen i sin Haand,
Og frisker op hvert halvt udslettet Minde
Og maner de henfarne Tidens Aand.

167

Og Saga tegner ikke blot det Svundne,
Dets Kummers Nat, dets lysende Bedrift,
Men Før og Nu og Efter staa forbundne
Til Eet i hendes klare Billedskrift:
Det Storheds Aandepust, I her fornemme,
Det skal I drikke Mod og Styrke af,
Og under Livets Gjerning aldrig glemme,
Hvad I har følt ved Margaretas Grav!

2. Naturkræfterne.

Staar jeg ved et Fossefald,
Lig et Brudeslør hængt paa Hardangerfjelds Skulder,
Eller dybt i Faluns Hal,
Hvor Metalklumper Kobolten ruller;
Ser jeg Hekla i sin Glands
Slikke Himmelens Sky med sin blodrøde Tunge,

Eller Vesterhavets Dands,
Naar til Høstgilde Stormene sjunge;
- Da skygger Alvor paa min Sjæl,
Ringe da føler jeg mit Selv;
I Naturens Storhed tabt,
Jeg beundrer dens vældige Kraft.

168

Men naar jeg ved Sundets Bred
I den dæmrende Skov med min Elskede vanker,
Medens Aftnens dybe Fred
Ej forstyrrer do drømmende Tanker;
Og naar hendes Lokker rigt
Vælde ned om min Axel, hvortil hun sig hælder,
Mens sit Hjertes Heltedigt
Hun i bævende Kys mig fortæller;
- Da mærker jeg, Naturens Magt
Er i Menneskets Bryst nedlagt,
Og i Kvinden, jeg har kjær,
Er al Skabningens Krone mig nær.

Ser jeg Elementers Kamp
Overmandet at trælle for Vinding og Nytte,
Og en Hatfuld sydet Damp
Tidens Maal, Rummets Afstande flytte;
Kan lidt Æther for min Mund
Puste Livslyset ud og igjen la' det skinne,
Og kan Videnskaben Grund
I Kartofflernes Kolera finde;
- Da jeg takker hver Den, hvis Aand
Lagde Naturens Kraft i Baand,
Ta'r ærbødig af min Hat,
Naar man nævner mig Jackson og Watt.

169

Men naar ved et Glædeslag
Druens duftende Blod i Pokalerne rinder,
Og i lange, fulde Drag
Bag min tørstende Læbe forsvinder,
- O, da sker et Underværk,
Livet taber sit Tryk og dets Smerte sin Drøjde;
Som en Guddom stolt og stærk,
Svæver jeg paa Tilværelsens Højde.
Da priser jeg den "heders man",
Som, da Jorden var ødt af Vand,
Ranken plantede paany
Og en Doktorhat vandt sig - af Bly.

Hører da min Theori:
Man skal agte detSkjønne saa højt som det Sande
Og med Livets Poesi
Dets dybsindigste Idrætter blande;
At forstaa Naturen ret,
Det vil sige: at skjønne paa Alt, hvad den yder;
Han begriber den kun slet,
Som dens lifligste Gaver forskyder.
Hver, som Naturen elsker tro,
Føler, at han maa elske To,
Og sit Glas at tømme veed.
- Nu saa kom da og gjør mig Besked!

170

Til Lundenserne. (1850).

Der gaar et Sund imellem tvende Lande,
Som "skiller ej, men binder" Kyst til Kyst,
Et sølvklart Brudeslør om Danmarks Pande,
Et vatret Axelskærf om Sveas Bryst!
Kort er kun Somrens Ynde Norden givet,
Men her er senest Høst og tidligst Vaar;
Friskt strømmer gennem mange Aarer Livet,
- Dets Hjerteslag i disse Bølger slaar.

Derfor Naturen bygged Kullens Mure
Til Værn mod vilden Storm og Vinter vred,
Og. Fredriks Slot blev sat som trofast Kure
Ved Sundets Port, at vaage for dets Fred;
Men for mod Mørkets Magter kjækt at stride
Og vogte Livets Kilde, Hjertets Vaar,
Et Aandens Kronborg staar paa hver sin Side
I Axels Hus og Eskilds stille Gaard.

Og ærlig har de stridt, med baade Hænder,
Ryg imod Ryg, mod Fordom, Løgn og Had;
Og ærlig har de delt, som gode Frænder,
Hver Kampens Løn, hvert Sejrens Laurbærblad;
171 Og hver sin Blomst i Kunstens Krands har knyttet,
Som spredte Glands og Duft i samme Stund,
Og Nordens Folk med salig Lyst har lyttet
Til Tvillingtonerne fra Øresund.

Nu Sangen tystnet er, - men hvad den saa'de
I Folkets Hjerter, i de Unges Bryst,
Det voxer, for at sprænge Tidens Gaade,
- Engang det modnes til en herlig Høst!
Og vorder da det Skilte evig bundet,
Og sluttes Broderfolk i Broderfavn,
Skal Enhedstempleet spændes over Sundet
Paa tvende Piller: Lund og Kjøbenhavn!

Christianiatoget. (1851).

1. Farvel.

Farvel nu, Sjællands grønne Skov

Med Klintens gule Bræm!
Vor Ganger stamper med sin Hov
Og hvirvler Skummet om sin Bov,
Og haster over Dybet frem
Mod vore Brødrers Hjem.

172

Farvel, I Venner, af hvis Favn
Vi nødig kun os drog!
Ej gaar med os dog Sorg og Savn:
Nej, Haabet staar i Fremmerstavn,
Og svinger højt sin lyse Brog
Foran vort Vikingtog.

Farvel, hver Mø, hvis Tanke tyst
Os følger paa vor Fart!
Paa øde Hav, paa fremmed Kyst
Skal Mindet vaage i vort Bryst;
Der skal dit Billed, vel forvart,
Staa dobbelt friskt og klart.

Afsted! vi hejset har vort Flag,
Og Lykken er os god.
Det gjælder jo den gode Sag,
Det gjælder Nordens Atterdag,
Og vi har Ungdom, Kraft og Mod,
Og vi har Liv og Blod.

173

2. Hilsen til Norge.

Hil Dig paa egen Odelsgrund,
Trofaste Folk af stærke Døler!
Kjender Du Maalet igjen i vor Mund,
Og i Tonen det Hjemlige føler?
Hilsen vi bringe
Didnede fra, hvor Leerne klinge,
Skærende Guld ved det blaanende Hav,
Og hvor højt over Kæmpernes Grav
Nu Opstandelsens Lærker sig svinge.

Trehundred Aar vi fulgtes ad,
Delende Sol og mørke Dage;
Aldrig udslettes af Krønnikens Blad
De, saalidt som de vende tilbage:
Mægtige Minder
Slaa deres Bro fra Fjeldenes Tinder
Over til Gefions svømmende Vang,
Og mens Lænken, der fæstned os, sprang,
Blodets evige Baand os forbinder.

Stolt skred Du frem din egen Vej,
Lod dine Brødre langt bagefter,
Og i din Friheds frodige Maj
Folded ud sig de slumrende Kræfter:
174 Frie nu Begge
Kan vi hinanden Hænderne række.

Kom da! vor Grande velsigner vor Pagt,
Og med Nordens trefoldige Magt
Gaa mod Fremtidens Skæbner vi kjække!

3. En Rejse.

fra Livets Toldbod nu rask ombord!
Thi Fantasiens Slesvig sejler;
Med Ønskets Fart piler det mod Nord,
Og snart vi Sveas Capri pejler;
Paa Dækket vrimle Huer blaa og graa,
En evig Boeuf er i Kabysen paa,
Og Sang og Klang
Følge vor Gang
Med Lunets legende Delfiner.

Vi er paa Elven, - fra vaarlig Strand
De første Broderhilsner møde.
Vi er ved Gryden, hvor af dens Vand
Sig Bjergets Trolde koge Fløde.
Et "Coup de main" og - Gøteborg er vor;
Men S ejerherrerne af Marken slaar
175 I Vennestrid
Thomanders Vid
Og saa den svenske Stormagt, Banko.

Nu svøber Taagen os gjæstmild ind,
Saa Ingen mærker, at vi svaje;
Men bort den rulles af Aftnens Vind,
Naar om den sidste Pynt vi dreje.
Se Christiania i Fjordens Bund!
Kanonen aabner hilsende sin Mund,
Og fra hver Aas
Det Gjensvar faas:
"Velkommen hid til gamle Norge!"

Vi er i Havnen, vi har gjort fast,
Og her det var saa smukt at dvæle;
Men Tiden har en forbandet Hast,
Vi kan kun Øjeblikke stjæle.
Saa kom - en kort Visit paa Oscarshal,
Og saa til Fest, til Gjæstebud'og Bal!
I stærke Drag,
Men ej i Mag,
Maa Glædernes Champagne tømmes.

Og saa vi klattre ad Skrænter op
Og rutsche ned i dybe Kløfter;
Alt Fjeldets Drot over Skovens Top
Sin snebedækte Isse løfter.
176 Paa een Gang aabner Kleven os sin Dør:
Dernede hviler under Regnens Slør
Ringerigs Mø
Med Skov og Sø
Og frodigt Pløjeland i Skødet.

Derned! thi hun er saa faur og frisk,
Ved hendes Barm er sødt at blunde,
Og hun har bredet os Dug og Disk

I sine grønne Birkelunde.
Hurra! Nu er vi da paa Tanbergmo:
I Dands de flinke Hallinger sig sno,
Klingende Kor,
Mandige Ord
Og lyse Bauner slaa mod Himlen.

Og saa? - Ja, saa gaar det op igjen,
Thi nu sig Afskedstimen nærmer.
Fortrolig klynger sig Ven til Ven
Og om det fjerne Gjensyn sværmer.
End skal besegies dog vor Broderpagt
Af Hjertets rene Væld og Skjønheds Magt:
Nordstjerneglads
Trekloverkrands
Skal Nordens unge Harpe krone.

177

Ombord og ud over saltens Hav!
En Flugt ikkun - og vi er hjemme.
Men Pantet, Norriges Mø'r os gav,
Det skal vi aldrig, aldrig glemme.
For Alt, hvad der er skjønt og sandt og godt,
For Ret Og Frihed, Fædreland og Drot
Vaje det skal
I Festens Hal
Og naar os Livets Alvor kalder!

Danmark.

En Jord, af Havets Strømme sildig dukket,
Med Havets Bølgetegning paa sit Felt,
Af nøgne Klinter, golde Klitter lukket,
I mange Lodder delt af Sand og Belt;
En Luft, hvis mørke Skysal Stormen fejer;
En Sol, som leger Tit bag Taagens Net;
Et lille Folk, som lidt i Verden vejer
Og nøjes mest med mindre end sin Ret: -

178

Det er vor hele Herlighed! - Vi hakke
Ej Guld i Klumper op af Markens Skød;
Men vi har nys sat gyldne Neg i Stakke,
Som give os og mange Andre Brød.
Og har vi ingen snebesaa'de Tinder
Og ingen Fossers Fald fra Klippehang,
Saa har vi Enge, fulde af Kjærminder,
Og Bøgeskoven, fuld af Fuglesang.

Og Havet, som ombruser os, er Rammen,
Hvori det hele Billed lifligt staar;
Det fjerner ej, men drager os tilsammen,
Det er en Gjenvej kun fra Gaard til Gaard.
Lad Sky'r kun flokkes jevnlig paa vor Himmel
Med Regn og Slud, med Lyn og Tordenbrag,
Desmere blank er Nattens Stjernevrimmel,

Desmere lys og frisk vor Solskinsdag.

Vi er et lille Folk; - men truer Fare,
Saa har vi lært, at Enighed gjør stærk,
Saa er vi nok til Danmark at forsvare
Og vogte paa vort unge Frihedsværk!
Og har vort danske Maal ej brede Vinger,
Det er dog vore Hjerters bedste Tolk,
Og intet Kor i Verden bedre klinger
End: Gud velsign Kong Fredrik og hans Folk!

179

Slaget ved Slesvig.

Paaskeklokken kimed mildt
Fra den danske Kyst,
Meldte over Lande
Dog om saa haard en Dyst.
Slutter Kreds og staar fast, alle danske Mænd!
Gud, han raader, naar vi fange Sejr igjen.

Listet var i Mulm og Nat
Hid den tydske Hær,
Knap de danske Dreng
Fik Tid at spænde Sværd.

Aabent Bryst var Landeværn,
Mod var Mandeskjold;
Tydsken maatte bygge
Af egne Lig sin Vold.

Kuglen peb og Sværdet sang
Til Kartovers Brag;
Tydsken maatte lære
Det danske Sprog den Dag.

Over Thyras brystne Led
Blod i Strømme randt;
Tydsken maatte købe
Hel dyrt hvert Fjed, han vandt.
180 Vegne er for Overmagt
Liden Flok tilsidst;
Men af Danmarks Ære
Den haver Intet mist'.

Blegnet er saa mangen Kind,
Færre er de Faa;
Men for Danmarks Ære
Vi end er nok at slaa.
Slutter Kreds og staar fast, alle danske Mænd!
Gud, han raader, naar vi fange Sejr igjen.

Til de svenske og norske Frivillige.

Her slaar Bøgen ud sin Skærm
Over Skovstjernens Smil og Konvallernes Duften,
Og en lystig Fuglesværn
Med sin skingrende Sang fylder Luften;
Fra den snebedækte Tjørn
Efter Vandreren Daahjorden nysgjerrig titter,
Og af kjønne Pigebørn
Er der fuldt op bag Klampenborgs Gitter:
Nede paa Sundets blanke Spejl
Sagtelig glide de hvide Sejl:
Alting aander Liv og Lyst
Paa den vaarmilde, blomstrende Kyst.

181

Hist, hvor Jyllands Bakkerad
Stiger trodsende op af de boblende Bølger,
Zitrer ængstligt hvert et Blad,
Og i Røgsky'r Naturen sig dølger;
Skytsets Torden ruller fort,
Nu en Bombe slaar ned, og et Hus staar i Flammer
Faldnes Dynger slæbes bort,
Gjennem Larmen skær Saaredes Jammer.
Frugten af flittig Bondes Sved
Trampes af fremmed Horde ned;
Der er Nød og Suk og Sorg,
Lige bitter i Hytte og Borg.

Her det var, i denne Lund,
At den tredelte Stamme slog Grenene sammen,
Da i hin Midsommerstund
Først vi mødtes i jublende Gammen:
Da blev uden Svig og Skrømt
Af Nationerne Fostbrødreloftet beseglet,
Da blev Haabets Bæger tømt,
Hvori Mindernes Solglands sig spejled.
Tregang' sig drejed Aarets Rund
Alt siden hin Midsommerstund,
Og nu vorder Løftet løst:
Tankens Vaar følger Gjerningens Høst.

182

Thi som Dug paa Nordens Fjeld
Drypped Blodet, der svam over Dannebods Dige,
Og der sprang af haarden Hel
Frem et Folkenes Liv uden Lige,
Og der lød et enigt Kor:
"Vi vil hjælpe og frelse den blødende Granden!
"Vi vil holde givet Ord!
"Vi vil kæmpe og dø med hinanden!"
Hil Eder, Brødre, som drog forud,
Bringende Trøstens og Sejrens Bud!
Hil i Løftets glade Lund!
Hil i Kampens alvorlige Stund!

1849.

Det var ved Jevndøgnstid, de Danske.
Dem lysted paany at stride
Og jage de Aadselgribbe hjem,
Som hakked i Slesvigs Side.
Det donner under Ø, det lysner over Sø, mens Tiderne skride.

Og frem de drog over Mark og Hede,
Og frem over salten Vej ;
Men haard blev Striden og Jagten lang,
Før Solhverv endtes den ej.

183

Den første Gang, de Lykken fristed,
Den gik dennem hart imod;
Den danske Hvalros rendte mod Land
Og stødte sit Hoved i Blod.

Den anden Gang, de prøved den Jagt
Og lode Gangerne springe,
Da sprang de for kort over Koldingaa,
Og stakket Sejer de finge.

Den tredie Gang var Løverne med,
Som hvile paa Danmarks Skjold,
Da bed de til, og bed igjennem
Alt Tydskens Værn og Vold.

Og da blev Gribbens Fjedre plukket,
Og svedet Neldens Blad,
Og tvættet blev den tydske Ære
Alt i et Birtingsbad.

Men Sagnet voxer paa Folkets Læbe.
Og i dets Bryst gror Sang,
Og Hver, som er i Striden falden,
Han lever der end engang.

184

Der funkler Minder paa Nordens Himmel
Med tusindaarigt Lys,
Og dog de skal ikke dem fordunkle,
Som bleve tændte nys.
Det donner under Ø, det lysner over Sø, mens Tiderne skride.

Ved Afdækningen af Mindesmærket paa Trinitatis Kirkegaard i Fredericia.

Sjette Julis Sejerssol
Højt paa Himlen staar,
Og med den forynger
Sig Mindet Aar for Aar;
Hviler sødt i Jer Grav, gode danske Mænd!
Danmarks Ære voxer som en Blomst af den.

Mindet om den dunkle Nat
Og den vilde Leg,
Om den lyse Morgen,
Da slagen Fjende veg;

185

Mindet om de tappre Mænd,
Som for Danmark stred,
Om de Ungersvende,
Som frejdig Døden led;

Mindet om hver trofast Ven
Og hvert elsket Navn,
Om de varme Taarer
Og om de bittre Savn.

Mindet raaber fra hver Plet
Der, hvor Slaget stod,
Hvisker fra hver Tue,
Som vandet blev af Blod.

Mindet taler højt og klart
Fra den store Grav,
Som de faldne Kæmper
Taknemligt Folket gav.

Fred med dem, og Fred ved den!
Evighedens Fred!
Senest Slægt skal knæle
Ved Hertes Hvilested!
Hviler sødt i Jer Grav, gode danske Mænd!
Danmarks Ære voxer som en Blomst af den.

186

2.

Danmark, dine Kæmpegrave
Er en kostbar Skat,
Bedst af Alt, hvad i din Have
Gud har gavmild sat;
Havde Du ej gyldne Agre,
Grønne Skove, Møer fagre,
Løfted dog din Søn sit Øje
Stolt fra Bautahøje.

Thi de Sværde er ej rustne,
Som har Kæmper fulgt,
Og de Skjolde er ej brystne,
Som i Muld blev dulgt:
Bryder Fjendehaand dit Gjerde,
Bærer Jorden blanke Sværde,
Klinge Skjoldene og vække

Dine Sønners Række.

Blodet, som din Bund har drukket,
Randt ej uden Frugt,
Og det Liv er ej udslukket,
Som til Daad blev brugt;
Af hver Helt, i Kampen faldet,
Hundred ny' til Liv blev kaldet;
Frem en mangedobbelt Styrke
Gaar af Gravens Mørke.

187

Hver en Daad paa Sagas Tavle
Staar i .Lueskrift;
Der den lever, for at avle
Atter ny Bedrift.
Sommersolens Glands ej maaler
Sig med Mindets stærke Straaler;
Hvor de tændes, hvor de gløde,
Haabet staar i Grøde.

Danmark, dine Kæmpegrave
Skal Du vogte tro!
Trives skal om dem din Have
Og din Lykke gro!
Naar paa dem Du tager Vare,
Møde kan du trygt hver Fare;
Thi en Magt i dem Du ejer,
Som forjetter Sejer.

188

Den 25. Juli.

Hil Dig, Dag med Kampens Minde
Og med Sejrens Krands!
Mens Aarhundreder henrinde
Blegner ej din Glands.
Saaret bløder - det vil lukkes,
Savnet brænder - det vil slukkes;
Men hvad Stort der er udrettet,
Vorder ej forjettet.

Du har viist, at Danmarks Vænge
Har et sikkert Værn,
Mens det føder raske Dreng,
Som kan løfte Jern;
Medens Mod og stærke Arme,
Sjæle tro og Hjerter varme
Voxe op i Bøgeskoven,
Trives vel bag Ploven.

Du har viist, at Nordens Løve
Ej er vorden tam,
Ej sin Odel lader røve,
Eller taaler Skam;
189 At den, vældig i sin Vrede,

Springer over Strøm og Hede,
Og tilblods sin Fjende klapper
Med de tunge Labber.

Du har viist, vi trættes ikke,
Er end Vejen lang;
Du har viist, vi frejdig skikke
Os i Nød og Trang:
Thi vi vented lange Tider,
Og vi fristed mange Kvider,
Fra hin Paaskesæd vi saa'de,
Til vi Høsten naa'de.

Hil Dig, Dag med Kampens Morgen
Og med Sejrens Gry!
Endt er Striden, endt er Sorgen,
Glæden evig ny.
Naar forlængst vi er i Dvale,
Slægter synge skal og tale
Om den Sommerdag, vi strede
Hist paa Isted Hede!

Hr. Helgesens Vise.

Hr. Willisen agter sig ud paa Visit
I tidlige Morgenstunde.
Endnu har han taget sin Ros paa Kredit:
Ved Isted han hentet sin Middagsmad frit,
Og Nadver han fik ved Midsunde.
Nu gaar det mod Vest:
Han vil være Gjæst
I Frederiksstad, om han kunde.

Hr. Helgesen vaager for Frederiks By
I tidlige Morgenstunde:
Da rejser af Taagen sig Tydskernes Gny,
Og Bomberne hvisle og pladske fra Sky,
Men rolig han vandrer sin Runde:
"Nu, Børn, paa Jer Plads,
"At Fjenden tilpas
"Den Davre kan faa, vi ham unde!"

Hr. Willisen kommer med Spil og med Sang
Han vilde, som sagt, til Gilde.
For ikke at gjøre sig Vejen for lang,
Paa Diger og Dæmninger lystig han sprang,
191 Og heller ej kom han for silde;
Thi Jyderne bød
Paa Bankekjød,
Som Tydskerne fandt smagte ilde.

Hr. Willisen skændte og trued og svor,
Men Jyden ej veg en Tomme;
Da mindtes Hr. Willisen Wallensteins Ord:
"Ja, hængte den Stad mellem Himmel og Jord,
Den i mine Hænder skal komme!"

Men han og hans Hær
Var dog lige nær,
Da hele sex Døgn vare omme.

Hr. Helgesen stander paa Digernes Rand
Alt hos sine haarde Svende;
Til Væg har de Klæg, og til Gulv har de Vand,
Og bag dem staar Byen i knyttrende Brand
Og huser kun Nød og Elende;
Men de holde ud
I Luer og Slud
Og tænke: "Det faar vel en Ende."

Hr. Helgesen stander bag Digernes Ly
I sildige Aftenstunde,
Da Luen oplyste den mørknende Sky,
Og Tydskerne stormed og stormed paany,
192 Men Døden for Skandserne funde;
Da Mand imod Mand
Fem Timer holdt Stand,
Til Tydskerne mer ikke kunde.

Hr. Willisen synes, det kan være nok,
Og skynder sig hjem at drage:
Bagefter ham følger hans hullede Flok,
Den Ene tilvogns, og den Anden ved Stok,
De Øvrige lod han tilbage;
Men prale han maa:
"Den Stad lod jeg staa,
For det var ej værdt den at tage!"

Hr. Helgesen sidder i Frederiks By
Blandt Stumperne, som er tilbage;
Men vide om Landene flyver hans Ry:
Hvor tidt end vi lærte de Tydske at fly,
Hr. Helgesens Daad har ej Mage.
Den skal ikke dø
Paa Dannemarks Ø,
Men leve i Sang og Sage!

Velkomster.

1. Til Landhæren 1849.

Velkommen hjem til Arnens Fred,
I Kampens Fostersønner!
Hvorhen I drog, der fulgte med
Vort Haab og vore Bønner;
Herhjemme ogsaa Vagt vi holdt,
Og hvert et Hjerte banked stolt,
Naar Sejrens Baun I tændte.

Den Kæmpeaand, som engang bar
En Verden paa sin Skulder,
I Mindets Drøm indlullet var,
Afvant med Kampens Bulder;
Da vaanded Danmark sig i Nød,
Og Livet rørtes i dets Skød,
Og Folkeaanden vaagned.

Og I forstod dens dybe Røst,
I kjækt dens Vei beredte,
Og mens I holdt en blodig Høst,
Dens Sæd I vidt udsprede;
194 Ja, Eders Sværd blev Moses's Stav,
Som slog mod Folkets Bryst, - deraf
Udsprang en Livsens Kilde.

Og derfor Tak det jubler nu
Med mange tusind Stemmer,
Og derfor det i trofast Hu
Al Eders Gjerning gjemmer.
Velkommen hjem til Brødrers Favn
Fra Kampens Ild, fra Sejrens Baun!
Velkommen, danske Dreng!

2. Til Sømagten 1849.

En lille Plet, som Øjet knap opdager
Paa Verdens Kort - er hele Danmarks Land;
Men Havet, som dets trange Grændse drager,
Gjør Landet stærkt og rig den danske Mand:
Det slaar et Hegn om vore Blomsterkyster,
Som graadig Nabos Vælde rækker ej;
Det vugger kostbar Kjøl ved sine Bryster,
Og aabner Mandens Mod saa vid en Vej.

Og ikke blot i Rummet, men i Tiden
Har Havet vide ført den danske Aand.
Viis mig en Kæmperække før og siden,
Som den fra Bille op til Absalon!
195 Og Flagets Hæder skal vel evig strække,
Gaar Lykken end en enkelt Gang imod;
Thi ingen Sky dets lyse Kors kan dække,
Dets røde Dug ej pléttes kan af Blod.

Velsignet være Danmarks evigunge
Og rige Brud, det frie, friske Hav,
Med Heltedrapeer paa sin dybe Tunge,
Med Heltelig udi sin dybe Grav!
Velsignet være Hver, som dristig følger
Ad sine Fædres Vej til Magt og Ros
Og møder Danmarks Fjende paa dets Bølger!
Velsignet være hver en brav Matros!

3. Til Landhæren 1851.

Hil Jer, Danmarks seiersæle Sønner!
Hil Jer, Folkets unge, friske Blomst!
I tog med paa Vej dets bange Bønner,
Men det jubler ved Jer Atterkomst;
Thi da I drog bort, var Danmark lille;
Det er blevet stort ved Jer Bedrift,
Stort - i Sjæle tro og Hjerter milde,
Stort - i Skjaldekvad og Mindeskrift.

196

Det har kostet mange mørke Dage,
Mangen farlig Dyst og Prøve haard,
Mange Møers Graad og Mødres Klage,
Manget Liv, der stod i fejrest Vaar.
Talrig er den vorden, "Ryes Brigade",
Ædelt Blod har øget Danmarks Gjæld;
Gode Kæmper vare de, som glade
Did med Læssøe gik og Schleppegrell.

Men i Nødens Stund vi fandt os sammen
Som et Folk med samme Hjerteslag,
Og i alle Sjæle tændte Flammen,
Som begejstred Jer paa Kampens Dag;
Og i Taarers varme Regn er Grøde,
Styrkens Rug af Savnets Fure gror,
Og af Troskabs Blod skal voxe røde
Roser frem paa Danmarks frelste Jord!

Hil Jer da, I tro og tappe Svende!
Tak for hvad I led og hvad I stred!
Kampens tunge Gjerning er tilende,
Kampens Maal Jer vinker nu I Fred.
Maalet, det er eet for os og Eder,
Eet for Høi og Lav, for Mand og Viv:
Det er Danmarks Riges Held og Hæder!
Det er Folkets frie, sunde Liv!

197

Slesvig.

Der er et Ord, et kostbart Ord,
Et elsket Navn,
Som altid lyde skal om Bord,
Og atter tages skal i Kor,
Saa vidt der aabner sig i Nord
En Broderfavn;
Saalænge Danmark har en Mand,
Der deler med sit Fædreland
Dets Savn.

Det Landet er, hvorfor vi stred
Med Sværd i Haand:
Endnu isønder er dets Led,
Endnu det har ej varig Fred,
Endnu der bor bag Ejd'rens Bred
En fjendtlig Aand;

Endnu det hænger ikke fast,
Endnu behøves kunstig Bast
Og Baand.

Men Slesvig - det er Danmarks Fod.
Skal fast det staa,
Saa maa med sunde Ledemod
Det fæstes til sin Livsens Rod,
Og Aarer med det samme Blod
198 I begge gaa,
Og samme Tanke, samme Lov
Fra Øresund til "Danske Skov"
Maa naa.

Nu femte Junis Sol har kun
Til Nedgang kort;
Men den stod klar i Sejrens Stund,
Da Dansken slog af Hjertensgrund,
Og Tydsken lusked som en Hund
Fra Dybbøl bort.
Ja, ved det ædle Blod, som randt,
Skal Slesvig vorde fuldt og sandt
Til vort!

Grundloven.

1.

Loven blev til, hvormed Landet skal bygges,
Træet er sat, hvoraf Slægter skal skygges,
Marv er i Stammen, og sund er dets Rod.
Broderlig delte vi, Høje og Lave,
Karrigt ej Kongen udmaalte sin Gave;
Vi havde Mod til at ta' derimod.

199

Men, hvad vi fik uden Kamp, er ej vundet,
Sejrens Krands er endnu ikke bundet;
Kampen vil komme, og nu er den nær.
Det gaar ej godt, om vi styre iblinde;
Udenfor kule de østlige Vinde,
Og her forinden er Klipper og Skær.

Dog skal det gaa, naar med Lempe vi fare
Og ta'r paa Vinden og Voverne Vare,
Ja, naar hver Mand kun vil gjøre sin Pligt;
Naar vi for Skygger kun ikke er bange,
Naar vi ej dysses af Selvsygens Slange,
Men har det Hele og Alles i Sigt.

Derfor kun fremad til Kamp og til Sejer!
Ej vil vi spare de Kræfter, vi ejer.
Naar vi for Dannemarks Fremtid skal slaa.

Kongen er trofast, han vil ikke svige,
Folket er enigt, det vil ikke vige:
Landet skal bygges, og Loven skal staa!

200

2.

Paa Danmarks rige Slette
Engang et Majtræ stod,
Som Frederik den Sjette
For Folket plante lod.
Det kaldte os til Thinge
Alt med sin Fane grøn;
Derhen vi skulde bringe
Vort Ønske og vor Bøn.

Tynd var kun Træets Krone,
Og Stammen var kun kort,
Og Bønnens svage Tone
I Vinden døde bort;
Men Bladene, de spæde,
Jo Haabets Farve bar,
Og derfor Folkets Glæde
Og Trøst det længe var.

Da mørkned Danmarks Himmel,
Og Kampens Torden lød,
Og Fjenders tætte Vrimmel
Sig over Sletten gød;
Men Folket, uforskrækket,
Stod fast om Kongens Stol,
Og gennem Uvejrsdækket
Brød frem vor Junisol.

201

En anden Fredrik talte:
"Mit Folk skal være frit!" -
Da højt sig Træet hvalte,
Da bredte det sig vidt;
Da blev dets Blade tætte,
Da skød det Grene ny,
Saa hele Danmarks Slette
Det Skygge gav og Ly.

Hil staa det i sin Sommer,
Vort danske Frihedstræ;
Thi Livets fagre Blommer
Skal trives i dets Læ,
Og Himlens Fugle sjunge
Skal under Løvets Hang,
Og Folkets Røster runge
Med gammel nordisk Klang!

Hil Ham, som villig valgte
At styre frie Mænd,
Som holdt det Ord, han talte,
Og Intet tog igjen!
Hil hver en ædel Stemme,
Som var hans Villies Tolk!

Hil Friheden herhjemme!
Hil Kongen og hans Folk!

202

3.

Velkommen, Folkets Foraarsdag,
Med Frihedssolen oppe
Og Millioner grønne Flag
I Bøgeskovens Toppe!
Du er en Grændse, der blev sat
Imellem Trældoms Vinternat
Og Manddoms Sommerdage.

Vor Frihed er endnu en Vaar,
Der lover mer end yder,
Hvori en Fremtidssæd vi saa'r,
Men ej dens Frugter nyder;
Og Mangen tabte Haab og Mod,
Og sine Arme synke lod,
Fordi han fandt kun Møje.

Og Solen varmer end ej ret,
Og Nattefrosten lurer
Paa Spirerne, der pippe spædt
Af Markens nye Furer,
Mens en ufrugtbar Hvirvelvind
Koldt over Landet blæser ind
Fra Sønden og fra Østen.

203

Men vi har Haab, og vi har Tro,
Og vil ej trætte blive;
Thi paa os selv det vil bero,
Om Sæden Frugt skal give.
Mod Trusel kjækt vi sætte Trods,
Og Danmarks Konge staar med os,
Og Gud vil skænke Lykke.

Velkommen derfor, Foraarsdag,
Som endte Vintrens Mørke!
Du bringe skal vor gode Sag
Hvert Aar forøget Styrke!
For Danmarks Land, for Folk og Drot
Du varsler rigt, Du lover godt!
Og vi skal Løftet holde!

204

Den danske Bonde.

Den danske Bonde sad engang
Som Herre paa sit Eje;
Selvgiven Lov han lød, men Tvang
Han ej sin Hals lod neje;
Han værgede som Kæmpe bold
Sit Land og egen Bo mod Vold,
Og løftede den Drot paa Skjold,
Som Riget skulde raade.

Da kom en Tid, hvor Fogdens Pidsk
Hans Ryg i Furer pløjed;
Da Sult og Nød sad ved hans Disk,
Og Trællesind ham bøjed;
Da han sled Dagen hen i Ægt,
Og Sløvhed letted Aagets Vægt:
De sidste Skud af denne Slægt
Var dem, der løb fra Kjøge.

Thi sildig bredte Kundskabs Dag
Sig over Nordens Lande:
Da lysned det bag Bondens Tag,
Da klarede hans Pande;
205 Da retted han sin Ryg igjen,
Og kasted rustne Lænker hen,
Og tog sin Plads blandt Dannemænd,
Som flokkedes paa Thinge.

Den danske Bonde sidder nu
I Folkets Raad med Ære;
Med Skulder stærk og trofast Hu
Han skal vor Frihed bære!
Han har ej svigtet, da det kneb:
Ved Frederits og Isted skrev
Han selv med Blod sit Adelsbrev,
Og hædret skal han være!

Studenterviser.

I.

Ved Toogtyvernes Jubilæum.

I dag for fem og tyve Aar
Hvor var vi kry og glade!
Da tyktes ingen Nødd os haard,
Og bred nok ingen Gade;
Thi Studiegaardens Politi
Os havde meddelt Pas til fri
Kommers og Næringsdrift udi
Athenes Kongerige.

Da var det først, at Nuets Liv
Af evigt Indhold fyldtes,

Mens Fremtids dunkle Perspektiv
Af Haabets Sol forgyldtes;
Da var det først, at Tanken slog
Sin Vinge op og Højden tog,
Mens Hjertet ud paa Vandring drog
Iblandt de skønne Kvinder.

Da lod Studenteraanden op
Os sin fidele Verden,
Hvor trygt vi fra Ideens Top
Saa' ned paa Smaafolks Færden.
Mens Piben dampet, Glasset klang,
Og Koret sig mod Himlen svang,
Da voxede den stærke Trang,
Som, Brødre! bandt os sammen.

Men femogtyve Aar forgik
Med mangefold Forandring:
En glemte sagtens Sæd og Skik,
Og En har endt sin Vandring;
En bor i Øst og En i Vest,
En blev til Degn og En til Præst,
Og her er kun en lille Rest
Af To og Tyves Russer.

207

Og dog kan Afstand eller Tid
Ei Aandens Magt besejre;
Thi den det var, som drev os hid,
Dens Fest det er, vi fejre.
Og skjønt vel Hver har Plage nok,
Trods bleget Kind og graanet Lok,
Vi dog i gjenforenet Flok
Er unge, kry og glade!

2.

Studenten ejer lidt af Gods og Guld,
Og borget har han tidt sin bedste Frakke;
Men staar end Status stadigt under Nul,
Saa løfter han dog lige stolt sin Nakke,
Saa klæder sig hans Sjæl i Haabets Pragt,
Saa henter han sig Guld fra Tankens Schakt.
En herlig Stand! I gode Borgermænd!
Og vel for Jer, om højt I agted den.

Blandt Kvinder staar han ofte stiv og stum
Og højst forlegen sine Handsker piller,
Mens den, der indenfor er hul og dum,
Ved Skinnets Magt den Int'ressante spiller;
208 Men i hans Hjerte staar en dejlig Drøm,
Og i hans Bryst gaar Livets Tonestrøm.
En herlig Stand, Du skønne unge Mø!
At dele Livet med paa Danmarks Ø!

Vel slumrer tidt hans Villie, tam og tvær,
For Andres Gjerning glemmer han sin egen;
Men det var ham, der engang Gustafs Hær
Fra Fredriks Volde viste Vintervejen;
Og det var ham, der greb den nye Aand

Og knytted Broderfolk ved Broderbaand.
En herlig Stand! I Mænd ved Statens Ror!
En Fremtid Norden har, og den er vor.

Vel maa vi bære manget Livets Tryk,
Og bredfuld er dets Lyst ej os iskænket,
Men vi mod Nøden stemme Ryg mod Ryg,
Og Glæden kommer, hvor vort Lag er bænket.
Naar Bollen flammer paa vort simple Bord,
Saa synger Hver, som Stemme har, i Kor:
En herlig Stand! Du glade Broderflok!
Naar vi kun er os selv, saa er vi nok.

209

3.

Studenten selv er glad, naar blot
En Vraa ham giver Skygge;
Men Videnskabs og Kunstens Slot,
Det er han med at bygge;
Og det vi sætte Taarne paa,
Som op mod Himlen peger.
Vort Slot har alt to:
Ørsted og Oehlenschläger.

Studenten sværmsr flygtig om;
Men Fædrelandets Stemme
Han hørte, hver Gang Faren kom,
Da blev han aldrig hjemme.
Paa Slesvigs Jord staa Grave nok,
Som Eoraarsolen grønner;
Der hviler en Flok
Af danske Musasønner.

Studenten ærer højt sin Stand,
Som Brodersind forener;
Men han foragter ingen Mand,
Som ret og godt det mener.
210 Enhver, som har Respekt for Aand
Og elsker Gamle Moder,
Ham række vi Haand,
Ham kalde vi vor Broder.

4.

Vort Liv er en Flugt mellem Himmel og Jord,
Vor Hu er en Fugl, som stiger og daler:
Snart lytter vort Øre til Sfærernes Kor,
Snart svælger vort Øje blandt Idealer;
Snart hæves vort Bryst
Af Jorderigs Lyst,
Af Kjærligheds bævende Luer;
Snart bænkes vort Lag,

I mægtige Tag
Vi kryste de svulmende Druer.

Dog, medens vi fare saa op og saa ned
Og prøve vor Ungdoms smidige Kræfter,
Et Hjem, bag hvis Væg der er Hvile og Fred,
Vi savne, og tidt vi længes derefter.
Vor Celle er stum:
Dens ensomme Rum
211 Befolkes af Mismodets Skygger;
Den giver ej Klang,
Naar Hjertet i Sang
Sit Haab og sin Higen udtrykker.

Et virkeligt Hjem kan Studenten ej naa,
Det skænker ham først en elsket Veninde;
Et Telt paa vor flygtige Vej vi opslaa,
Hvor Trøst for vort Savn og Ly vi kan finde,
En Arne, hvis Skin
Opklarer vort Sind,
Hvor Lunet sig legende svinger;
En tonende Sal,
Hvor Glædens Pokal
Harmonisk mod Brødrenes klinger.

Snart reiser af ny sig Studenternes Hjem.
Lavt vorder dets Tag og Væggene trange:
Men Aanden og Livet skal der voxe frem,
Og der skal vor Stræben Vielsen fange;
Og Musernes Kor
Hos Ydun og Thor
Skal søsterlig der tage Sæde,
Og Nisse og Alf
Med Faunerne halv
Skal dele Symposiets Glæde.

212

Til Kongen. (Ved en Studenterforestilling.)

Velkommen, Kong Fredrik, til Ungdommens Fest!
Velkommen imellem Studenter!
Ej før har vi hilset en kongelig Gjæst,
Og andre end Dig vi ej venter;
Thi hvem var endnu
Saa jevn i sin Hu,
Saa glad og saa tryk blandt sit Folk, som Du?

Kun fattige er vi og magte kun lidt,
Mens Ungdommens Glæde vj eie;
Vort lystige Lune vil tumle sig frit,
Vort dristige Ord ej vi veje;
Vi veed jo, naar blot
Vi mene det godt,
Dit Øre ej saare det vil, vor Drot!

Vær hilset, vær takket, at dele Du vil
I Aften vor Skjemt og vor Latter!
Derude i Livets alvorlige Spil
Engang Du skal finde os atter!
Med Mund og med Pen,
Med Sværd om vor Lænd
For Dig og vort Land vil vi slaa som Mænd!

213

Til H. C. Ørsted. (Fra Studenterne.)

I Lysets Glands, i Tonens Klang,
I Legeniernes Vrimmel,
I Stormens Flugt, i Stjernens Gang
Paa Nattens dunkle Himmel -
En Sandheds Aand sin Villie skrev,
En Skjønheds Lov fuldkommet blev,
En evig Tanke lever.

Men Aanden spejles vil i Aand,
I Tankens rene Lue,
Og ingen fræk, vanhellig Haand
Tør gribe Skjønheds Bue,
Og Fænomenet kun vil ses
Som Led i Harmoniens Kreds
Af klare Forskerblikke.

Derfor, Naturens ægte Præst!
Saameget Du formaa'de;
Derfor Du Lovens Skrift har læst
Og gjettet Væsnet's Gaade;
Og derfor under Sfærers Klang
Din Tanke sejersglad sig svang
Til Universets Tinde.

214

Og derfor i dit blege Haar
Nu Ærens Smykke hænger;
Derfor dit Navn saa vide gaar,
Som Kundskabs Straale trænger.
Lad Slægter ældes, Slægter dø!
Du har udsaa't et evigt Frø.
Som voxer skal og vare.

Din Videns bedste Blomst Du gav
Herhjemme os, de Unge,
Og helst din Ros Du hører af
Den kjære danske Tunge.
Hil Dig, vor Fader og vor Ven!
Vi bringe Dig vor Tak igjen
Med vore Hjerters Stemme.

215

Til A. Bryndum, 25 Aars Adjunct ved Kolding Skole.

Nu er det fem og tyve Aar, Du gik
Igjennem Klasserne din Runde,
Og altid ærlig sørged for, vi fik
Det Meste lært af hvad vi kunde:
Det gamle Hus imens blev revet ned,
En Lærerslægt gik ind til Gravens Fred,
Drengenes Trop
Voxede op
Og blev fornyet mange Gange.

Du selv af Tiden en Snært har faa't:
Det tynde Haar og Pandens Folder;
Men det gjør Intet, naar Hjertet blot
De samme Varmegrader holder,
Naar Aandens friske Liv ei visned bort,
Naar Villiens Drivhjul ruller rastløst fort,
Naar man som Du
Med trofast Hu
Sin Gjerning røgter ufortrøden.

Du følte aldrig Dig som en Træl,
Der slæbte om med Pligtens Lænke;
Din Dont var Maalet, Du valgte selv,
Du aanded frit blandt Skolens Bænke;
216 Du var en Sædemand med Liv og Lyst,
Og hvad Du saa'de, modnes nok til Høst!
Vi skal som Mænd
Saa' ud igjen
Til Andre Frugten af din Møje.

Om bort i Skygge dit Liv end drog,
Det sent skal glemmes, at Du leved;
Thi mens Du tyded os Sagas Bog,
Du har din egen Saga skrevet.
Ethvert af vore Hjerter er et Blad,
Der sidder fast, hvor fjernt vi skilles ad.
Prentet derpaa
Skal altid staa
Dit Navn, dit ærefulde Minde!

Afskedsviser.

1. Til G. Bindesbøll.

Og nu Farvel, vor Broder! Tak for mangt
Et Perlebaand af Timer svundne!
Det er en Trøst, vi skilles ej saa langt,
At vi jo altid bli'er forbundne;
Thi Skjønheds Lov og Konstens høje Magt
Er ingen Maal og Grændser underlagt,
Den skal forvist
Du tjene hist,
Som vi vil tjene den herhjemme.

Du er ej den, der glemmer Sæd og Art,
Og skifter som en Kjole Væsen;
Du stryger ei dit gode Seil, saasnart
En fremmed Vind Dig staaer i Næsen,
Men bli'er den samme djerne, yske Svend,
Den samme Barnesjæl, den samme Ven,
218 Og fører med
Fra Sted til Sted
Det gamle Nordens Modermærke.

Og at dit Navn skal ej her forgaa,
Det har Du sørget for trods Nogen;
Den Bautasten, som Du skrev det paa,
Skal aldrig staa i Skammekrogen;
Men snart, naar Sejrgudinden med sit Spand
Mod Himlen stige skal fra Tagets Rand,
Er hendes Krands
Ej ene Hans,
Men ogsaa Krandsen paa din Hæder.

2. Til C. Borggaard.

At Du, som, smykt med ærværdigt Mos,
Var voxet fast i vor Broderkjæde,
Men som, den rullende Tid til Trods,
Ej voxet var fra de Unges Glæde,
Nu vil forlade
Dit vante Stæde
Og mer ej søge i Boldhusgade,
- Det er s'gu stivt!

219

At Du, som holdt os vort Hus i Skik,
Trods Krig og Dyrtid og fæle "Busser" *),
Saa Juletrær vi og Pølser fik
Og Fastestykker og fulde Russer;
Som Punchen brygged
Og Viser trykked,
Kort, som holdt for, naar det kom til Stykket,
Nu gaar din Vej; -

Ja, det er haardt, men det værste Stød
Er, at vi Alle en Ven skal miste,
Som, lige trofast i Lyst og Nød,
Man ej kan plukke hver Dag paa Qviste,
Som kunde graane
Og faa en Maane,
Men aldrig Navn eller Nytte laane

Af et Stakit.

Dog, her i Kredsen om Gammensbord
Har Savn og Smerte jo ingen Stemme.
Det er vor Trøst, at Du gaar mod Nord,
Og der som her Dig vil finde hjemme!

*
– 220

Fra Norges Klipper
Til Danmarks Vipper
Der gaar et Baand jo, som aldrig slipper,
Et Broderbaand.

Saa hils deroppe og tak for sidst!
Dit Pas behøve vi ej at tegne,
Du er velkommen, det veed vi vist,
Paa dine egne og vore Vegne;
At holde a' Dig,
Gemytlig ta' Dig
Og trygle Skjemt eller Alvor fra Dig
De lære snart.

Men glem dog over den nye Flok
Ej den, Du her lod paa Bagen sidde!
Naar Du om Vintren har norsket nok,
Kan Du til Sommer herved vel titte;
Da skal Du finde
Ej tabt dit Minde,
Men holdt i Ære og Agt herinde!
Og nu, Farvel!

221

3. Til C. Hostrup og J. Forchhammer.

Hvad mener I, Brødre, om hele vort Lag
Smukt fulgte Parret paa Vejen?
Endnu er der skikkelig længe til Dag,
Og Natten, den er jo vor egen,
Og Alle har Mod
Og Vikingeblood
Og Blyhat paa Ho'det og Vinger paa Fod.
Ja kom, lad os rejse! Vi kan jo gjøre Slag,
Hvis ej det vil gaa efter Stregen.

Først ned ad Rhinen, hvor Druernes Skat
Sig soler paa nedfaldne Volde,
Og "Männer des Worts und Männer der That"
Sublime Collegier holde:
Men Druen er stram,
Og Visdommen klam,
Og Tungen er vild nok, men Aanden er tam.
Nu er der om "Zoll" en forfærdelig Prat,
Men vi holde mer af at solde.

Afsted! Vi vil gjøre Paris en Visit,
Thi prægtige Sager den dølger:
Her staar en Ragout for Enhvers Appetit,
Her ruller Champagnen i Bølger;

222 Men Alt, hvad man spør',
Og Alt, hvad man hør'
Fra Morgen til Aften, er: "Vive TEmpereur!"
Det gjør En saa nøgtern-og tænk, om vi blev smidt
I Hullet sammen med P. Møller!

Nej bort! thi os vinker Hesperien, hvor
Vesuv og Citronerne gløde,
Hvor Hanken om Marmor-Mænader sig snor.
Og Gratier i Pjalter os møde;
Men Paven i Rom
Er stræng i sin Dom,
Hvis nogen for nær vi af Gratierne kom.
Ja, har Du en bredskygget Hat blot, min Bror!
Du kan blive Ravnenes Føde.

Hvad mener I saa, om vi drejed vor Pidsk
Og Coursen til Hjembygden vendte?
Vi finde dog ingensteds Søen saa frisk
Og Marken saa blød som den kjendte,
Og Skoven saa grøn,
Og Møen saa skjøn,
Og Vennen saa trofast'som Nordlandets Søn;
Og sundt er det Grovbrød, vi sætte paa vor Disk,
Og Vin har vi Raad til at hente.

223

Thi rejs I alene, hvem Fremmedes Skik
Og fremmede Egne mon drage,
Og lad Eder Skjønhedens luende Drik
Og Kundskabens Kildevæld smage!
Og træt Eders Fod,
Og styrk Eders Mod,
Og fyld Eders Pose, og varm Eders Blod!
Men ligesaa tro og saa danske, som I gik,
Saadan skal I komme tilbage!

Balvise.

Hvem skulde synes, at Politik
Paa Bal har Noget at bestille?
Og dog det her ikke rigtig gik,
Hvis vi den rent forvise vilde.
Den spiller med i hver en Livets Akt,
I Stort og Smaat bemærkes grant dens Magt;
Om man saa vil,
Hører den til
De huslige "Nødvendigheder".

Hvad er et Bal da? En Rigsdag, hvor
Af Benene Debatten føres
Med mere Mening og Takt - jeg tror -
End ofte andensteds der høres,
224 Og i den yndeligste Harmoni,
Thi Alle høre her til eet Parti;
Skjønt national
Og "ejdergal",

Man valser Holstensk og polkerer.

Gud Amor sidder som Præsident
Paa Lysekronen som Katheder;
Her er han ret i sit Element
Og snildt Forhandlingerne leder;
Han deler Thinget ind i lutter Par,
Og naar de Rigtige han truffet har,
Afstemning han
Bringer istand,
Men - Navneopraab bruges ikke.

Og her foruden det mindste Skaar
Enhver sin frie Valgret nyder,
At sige førend det tredvte Aar,
Derefter mindre den betyder.
Ja, Kvinder stemme her saa godt som Mænd,
De vælge selv og vælges kan igjen;
Saa liberal,
Saa ideal
Er ingen Grundlov til i Verden.

225

Mens Nattens ilende Timer fly,
Vi holde vil paa vor Forfatning,
Og, naar den brister mod Morgengry,
I Drømme søge vor Erstatning.
Men Kvindens Valgret evig skal bestaae;
Den bygge vi vor Fremtids Lykke paa,
Den hylde vi,
Bundne og Fri!
Ja - tro mig - Skaalen er politisk.

Folke-Viser.

1.

Han gynged paa Havet og trak sin Medesnor,
Da hørte han en Hvisken af liflige Ord.
Men lyt ej, lyt ej, Ungersvend, til den falske Havfrus Tale!

"Kom ned under Bølgen og hvil Dig i min Favn!
"Jeg dulmer alle Sorger og stiller hvert et Savn.

"Kom ned under Bølgen og tryk mig til dit Bryst!
"Jeg skænker Dig al Verdens og Himmerigs Lyst."

226

Han saa' gennem Bølgernes blanke Silkeslør,
Og mere fager Kvinde han aldrig saa' før.

Hun satte sig hos ham og rakte ham sin Haand,
Da brast hans Tankes Traad og de hjemlige Baand.

Hun tog ham Skuldren og rakte ham sit Kys,
Da slukte for hans Øine sig Himmelens Lys.

Og Baaden drev langsomt mod Strand, men den
var tom.
Tilbage til sit Hjem aldrig Fiskeren kom.
Men lyt ej, lyt ej, Ungersvend, til den falske
Havfrus Tale!

2.

En Sommeraften silde paa hviden Strand hun sad;
Det var saa tyst og stille, der rørtes ej et Blad,
Og medens sødt hun drømte, en gammel Sang hun kvad.

227

Smaabølgerne, som leged i Maanens gyldne Flod,
Kom ind og lagde sagte sig ned for hendes Fod,
Det var, som hendes Stemme de hørte og forstod.

Den mørke Havmand hæved sig op fra Dybets Hal:
Han standsed og han lytted til Tonens bløde Fald,
Saalænge til den smelted Naturens haarde Skal.

Han sad paa Havets Flade med Haanden under Kind,
Og nye Længsler rørte sig i hans tunge Sind,
Og klare Taarer glimted og faldt i Maanens Skin.

"Siig, Havmand, hvi Du græder og er i Hu saa mod?
"Du fødtes jo til Hersker for Havets stærke Flod,
"Og Dybets Skarer bøie sig rædde for din Fod."

- "Ak al min vilde Styrke er intet frugtbart Væld,
"Mit Væsen strømmer evig tilbage i sig selv;
"Jeg fik en dunkel Anen, men jeg fik ingen Sjæl.

"Din Stemmes Trolddom vækker min Længsel og min Nød;
"Jeg kjender ingen Hvile for Kraften i mit Skød,
"Og ingen Livets Glæde og ingen salig Død.

228

"Ak, kunde Du mig følge til Havets svale Bo!
"Din unge Sjæl, skjønt Jomfru, var rig nok til os To ;
"Jeg laante Dig min Styrke, og Du gav mig din Tro."

Saa talte han og dukked igjen i salten Hav,
Og som en Nattetaage hans Graad steg op deraf:
Men Jomfruen sad ene paa hviden Strand og tav.

3.

Husker Du i Høst, da vi hjemad fra Marken gik,
Vendte Du imod mig et spørgende Blik;

Da faldt det mig paa Sind,
At jeg var hidtil blind;
Siig mig, lille Karen, hvad mente Du da?

Husker Du i Vinter, vi sad omkring Arnens Ild,
Jeg fortalte Eventyr, Du hørte til;
Tidt op paa mig Du saa',
Saa jeg gik rent istaa;
Siig mig, lille Karen, hvad mente Du da?

229

Husker Du i Julen, ved Gigers og Fløjters Klang,
Mens vi over Gulvet os lystelig svang,
Saa' jeg paa Dig saa vist,
At Du blev rød tilsidst;
Siig mig, lille Karen, hvad mente Du da?

Se, nu er det Foraar, og Spirerne foldes ud,
Fuglen bygger Rede, og Skoven staar Brud,
Alt, hvad af Liv der veed,
Drømmer om Kjærlighed;
Siig mig, lille Karen, hvad mener Du nu?

4.

Paa Søndag Aften kommer hun
Til Dandsen ganske vist;
Da skal en kort, men salig Stund
Erstatte manganen trist.
Er Ugens Slid end nok saa slemt,
Og fulgt af Vrøvl og Had,
Paa Søndag Aften Alt er glemt,
Og jeg er kisteglad.

230

Vor By har kjønne Piger nok,
Som gjerne dandse vil;
Men der er i den hele Flok
Kun een, min Hu staaer til.
De Andre veed, de kjønne er,
Hun ene veed det ej;
Paa Søndag Aften vælges der,
Og hende vælger jeg.

Saa flyve vi med frydfuldt Sind
Afsted i Dandsens Ring;
Jeg seer i hendes Øjne ind,
Men ellers Ingenting.
De Andres Skjemt mig rører ej,
Jeg ændser ej, de leer;
Paa Søndag Aften dandser jeg
Bestemt med ingen Fler.

Og naar saa Dandsen er forbi,
Vi sky de Andres Fjed
Og følges ad en ensom Sti
Langs Mølledammens Bred;
Kun Himlens Stjerner paa os se,
Og Bølgen lytter stil;

Paa Søndag Aften - ja maaske!
Hvis jeg faaer Mod dertil.

231

II. BLANDEDE DIGTE.

Sonnetter.

1. En Stemning.

En Stemning er en Sommerfugl, der skyder
Sin trange Puppe af og kjæk sig svinger
I Lyset frem paa farvesprængte Vinger;
Men næste Stund dens Livstraad Døden bryder.

Den er en Tone, som slaas an og klinger;
I Sjælens Sangbund et Moment den lyder,
Saa bort i Luftens Strøm den atter flyder,
Og ingen Kalden den tilbage bringer.

Paa Pennens Spids jeg Sommerfuglen spidder
Og fast den hæfter paa Papirets Flade,
Hvor bævrende af Liv endnu den sidder.

Men Du skal ikke gjemme disse Blade:
Thi al min meningsløse Fuglekvidder
Kan dø og glemmes uden mindste Skade.

232

2. Tørke.

Den blanke Klode sidder der og skinner,
Og ingen Sky afbryder Himlens Flade,
Folk gaa og stønne paa den lumre Gade,
Og Støvet hvirvles om og Øiet blinder;

Og Blomsten hænger med de fine Blade,
Insektet trygt sin Væv i Træet spinder,
Og Engens Teppe blegner og hensvinder
Med Bondens Haab om spækket Pung og Lade.

Og som Naturens Liv min Sjæl maa smægte;
Den fik i Arv ej denne golde Styrke,
Som Savn og Længsel rolig kan fornægte;

Dens lyse Perspektiv er tabt i Mørke,
Og Fantasiens Drømmebørn vanslægte,
Og Haabets Rosentræ gaaer ud af Tørke.

233

3. Amor paa Svanen.

Hvi sidder Amor mellem Svanens Vinger?
Hvi bruger han Apollos Fugl til Ganger?
Han er jo hverken Digter eller Sanger,
Og slaar for Spøg kun Lyren med sin Finger.

Paa Havets Flod han ej sit Bytte langer,
Og sjeldent kun sig op til Æthren svinger,
Men helst omkring blandt Rosenbuske springer
Og i sit Net de unge Hjerter fanger.

Nei! Sanger er han ej af Navn og Ære;
Men det bevidne alle Kunstens Præster,
At Andre han at, synge nok kan lære.

Hvis nu til Hine ikke Lid Du fæster,
Saa prøv ham! Du skal se, det dog kan være,
At Amor er den bedste Syngemester.

234

4. Plantelivet.

De spæde Planter fødes og ernæres,
I Lysets Straalebad de glade svømme,
Af egen Kalk de Himlens Draaber tømme,
Og mades af den Jord, hvoraf de bæres.

Fra Saften, som i dunkle Celler gjæres,
Til Blad og Blomst de stærke Farver strømme,
Og i den søde Duft udaandes Drømme,
Som ubevidst af Jord og Himmel læres.

Den store Mængde Plantelivet vrager,
Fordi det er saa fordringsløst og stille;
Men hvem dets tause Virken til sig drager,

Har fundet der saa lædskende en Kilde
Med Bod for Sorg og Savn og bange Klager,
Med Trøst og Haab og Fred og Glæder milde.

Med en Sølje.

Deroppe i Norges Dale,
Bag Fjeldets graahærdede Væg,
Hvor Fossen buldrer sin Tale,
Og Granen ryster sit Skæg;
Hvor nu det isnende lufter
Og fast intet Liv er at se,
Men Hæggen om Vaaren dufter
Og drysser sin Blomstersne.

Der vandrer den unge Jente
Ad Sommerens grønne Li
Og synger sin gamle bekjendte,
Vemodige Melodi,
Og Echo fra Klippemuren
Og Skovens Dyb giver Svar,
Det er, som hele Naturen
En Stemme i Sangen har.

Thi hele Naturen spejler
Sig i hendes drømmende Sind:
Derinde den Morgensky sejler,
Som rødmer om Fjeldets Tind;
236 Derinde gaar Granernes Susen
Med sælsom klagende Klang;
Derinde gaar Elvens Brusen
Sin stride, alvorlige Gang.

Derinde gror Sommerens Glæde,
Som blegner saa snart og forgaar;
Derinde maa Huldren græde,
Og Nøkken sin Harpe slaar;
Derinde præger den gramme
Vinter sin rolige Magt
Med knittrende Nordlysflamme
Og Stjernehimmeles Pragt.

Saa vandrer den unge Jente
Ad Bjergets ensomme Sti
Og synger sin gamle bekjendte,
Vemodige Melodi.
Forunderlig liflig klinger
Den klare, bævende Røst,
Og Takten til Sangen ringer
Søljen paa hendes Bryst.

Den er hendes bedste Smykke;
Hun fik den en Sommerkveld
Til Pant paa sin Fremtids Lykke
Af En, der led hende vel.
237 Af Form som en gammel Spange,
Der lukker Livstykket tæt,
Den danner af Blade mange
En raslende Sølvbouket.

Nu haver hun hørt, der vanker
Hernede paa Danmarks Ø,
Som hun i drømmende Tanker,
Saa ung og fager en Mø,
Hvis Sjæl saa klar og saa stille,
Som Kjernet bag Fjeldets Mur,
Afspejler hele den milde,
Frodige danske Natur.

Snart fødes, veed hun, derinde
Atter den dejlige Vaar
Med Skovmærke og Kjærminde
Og Bøgens krusede Haar;
Saa Sommerens Fylde sig maler
Med Rosens duftende Blod,
Med Skovens lyse Portaler
Og Agerens gyldne Flod.

Mens Lærken hilser derinde
Frejdig den gryende Dag,
Zittre paa Aftenens Vinde
Nattergalenes Slag;
238 Mens Sundenes Bølge blinker
I Maanestraalernes Glands,
Bag Engenes Taage vinker
Elverpigernes Dands.

Hver Gang en Skjønhed der fødes
Ude i Skov og Vang,
I hendes Hjerte den mødes
Af en beslægtet Klang,
Og hvad der bevæger sig inde
Gjennem Naturens Sjæl,
Det bærer hun i sit Minde,
Endskjønt hun ej veed det selv.

Men sætter hun sig i den stille
Aften ved Sundets Bred,
Mens Bølgerne sagte trille,
Og Alt er Taushed og Fred,
Og løfter hun saa sin Stemme,
Saa svare jo Land og Hav,
Og saa kan man klart fornemme
Sammenhængen deraf.

Det veed hun, den norske Jente,
Som vandrer ad Bjergets Sti
Og synger sin gamle bekjendte,
Vemodige Melodi;
239 Sin danske Søster hun kjender
Igjen paa Naturens Røst,
Og derfor til hende sender
Hun Søljen fra sit Bryst.

Hun be'r hende om at bære
Den i sit venlige Hjem,
Og om den et Tegn maa være
Paa Slægtskabet mellem dem;
Hun be'r hende aldrig glemme
Naturens oprigtige Væld,
Som ruller i Begges Stemme,
Som strømmer i Begges Sjæl.

En Sanger er jeg, derfor Norges Jente
Har bedt mig til den danske Mø at bære
Den simple Gave, som hun hende sendte.

Det er mit Kald, et Sendebud at være
Imellem Nordens Folk og Nordens Lande,
Imellem Brødre tro og Søstre kjære.

Thi over Hadets Kløft og Tidens Vande
En dristig Bro de gyldne Strænge strække
Fra Havfrubeltet op til Fjeldets Pande.

240

Og har jeg været med den Bro at lægge,
Saatidt der over den er Bud at bringe,
Saa skal og maa jeg villig Haanden række.

Men selv jeg vil til denne Søljes Ringe
En Tilgift af mit eget Hjerter binde;
Thi Sangens gode Kræfter vil jeg tvinge

Til tro at tjene dens Besidderinde,
Til lydig Dig at følge paa din Bane,
Og aldrig Dig at svingte nogensinde,

En Sanger er jeg, Aander vil jeg mane.

Først binder jeg Rhytmens jevne,
Bløde, bølgende Klang;
Den strømme skal fra din Læbe
I Tale som i Sang.

Saa binder jeg Melodiens
Kjække, brusende Flugt;
For den dit Øre og Hjerter
Skal aldrig vorde lukt.

241

Saa binder jeg Fantasiens
Frie, barnlige Leg;
Din Ensomhed skal den korte
Og glæde Dig paa din Vej.

Saa binder jeg Drømmenes lette,
Brogede Skyggehær;
Forbi dit Øje skal drage
Enhver, som Du har kjær.

Saa binder jeg Billedets rige,
Mangefarvede Giands;
Sin hele Fylde det sænke
Skal i din aabne Sands.

Saa binder jeg Følelsens dybe,
Dunkle, svulmende Elv;
Gyngende trygt paa dens Vove,
Du fatte skal Dig selv.

Til sidst jeg binder Begejstrings
Vældige Ørn; i dens Favn
Vide din Tanke skal føres
Ud over Jordens Savn.

242

Nu har jeg manet alle gode Kræfter,
Hvorover jeg som Sanger har at byde,
Og de tilhøre Dig forvist herefter.

Naar Du befaler det, saa vil de lyde;
Du har ej Magten blot, men ogsaa Retten,

Saa sandt min Magt har Noget at betyde,

Og saa Du selv vil tro paa Amuletten.
Men tror Du ikke paa den, duer den ikke,
Saa lad den ikkun i din Skuffe ligge.

Lidenskab.

Siig, kjender Du det syge Barn, der vil, det veed ej hvad,
Der brister pludselig i Graad og atter smiler glad,
Der griber graadig efter Alt og kaster hvad det faar,
Der higer bort fra Arm til Arm og ingen Hvile naa'r ?

Siig kjender Du det vilde Dyr, der raser i sit Bur,
Og selv sin Pande slaar tilblods imod den haarde Mur,
243 Der bider i det sejge Jern med Praade om sin Mund
Men for et Blik sig lægger ned, saa lydigt som en Hund?

Siig, kjender Du den Tankegang, der drejer sig omkring
Den samme Gjenstand Dag og Nat i stedse mindre Ring,
Der surrer som en dristig Myg om Lyset, der blev tændt,
Og styrter endelig til Jord, beskæmmet og for brændt?

Siig, kjender Du det Hjerteslag, saa stormende og kjækt,
Der skyller hver en Skranke bort og løfter hver en Vægt,
Der stiger som et oprørt Hav og skjuler Himlens Lys,
Og gattes som en frossen Flod i Dødens Kuldegys ?

Nej, Gudskelov, din unge Sjæl har ikke maalt endnu
Den Dybde, Lidenskabens har af Salighed og Gru.
Du drømmer som en Blomsterknop i Morgensolens Skin;
Jeg kæmper som et tumlet Skib med Stormen i Sind.

Jeg tror paa Dig.

Jeg tror paa Dig i Livets lyse Morgen,
Naar alle Skyer har et Rosenskær;
Naar ej dit Hjerte tynges mer af Sorgen,
End Natteduggen tynger Skovens Trær;
Og naar din Sjæl er Havets stille Flade,
Hvori den spejler sig, den unge Dag,
Og alle dine Tanker stige glade
Mod Himlen med de glade Lærkers Slag.

Jeg tror paa Dig, naar Middagssolen brænder,
Og Livets Luft er tung og lummerhed;
Naar Kampens Alvor alle Sener spænder,

Men Hjertet længes efter Ro og Fred;
Naar Tordnen ruller, og naar Lynet knitrer,
Og Sjælen smægter efter Taarers Bad;
Naar Lidenskabens Magt i Nerven zitrer
Og drager sammen eller skiller ad.

Jeg tror paa Dig, af Lykkens Vinge baaret
Og vugget af den lune Sommervind,
Naar ingen Sten endnu din Fod har skaaret,
Og intet Savn forbittret har dit Sind;
245 Naar hvad Du ønsker, af sig selv opfyldes,
Naar hvad Du frygter, flygter for dit Fjed,
Naar hvad Du ser, af Haabets Sol forgyldes,
Og gode Engle vaage for din Fred.

Jeg tror paa Dig, naar Modgangstimen kommer,
Og Sorgens Taage lejres om dit Blik;
Naar Verdens kolde Blæst i Øret trommer,
Og Hjertet vaandes ved dens Naalestik;
Naar Haabet svinder, og naar Trøsten fattes,
Naar smuldret styrter ned din Tillids Hvælv;
Naar Modet synker, og naar Kraften mattes,
Og det er svært at holde paa sig selv.

Jeg tror paa Dig, naar fire Læbers Møde
Er to beruste Sjæles Brudepagt;
Naar dine Øjne gennem Taarer søde
Forkynde højt, hvad ej din Mund faar sagt;
Naar hvad du drømmer, er en Sandhed vorden,
Naar hvad Du elsker, sluttet i din Favn,
Naar dobbelt rig og skøn Dig tykkes Jorden,
Og dobbelt let dens Møje og dens Savn.

Jeg tror paa Dig, naar Afskedsklokken kalder,
Og paa din Kind Dødsllilien springer ud;
Naar kold og stiv din skønne Støvdragt falder,
Og Sjælen iler hjem igjen til Gud.
246 Jeg tror, da vil Du bede ved hans Trone
For alle dem, Du elskede paa Jord;
Jeg tror, da vil en ny og liflig Tone
Hensmelte i det store Englekor.

Til Fru -

En Knop paa mit Rosentræ der sad
I December-Sluden og Mulmet,
Dens smalle Flige alt skilte sig ad
Og røbed, hvor Blomsten svulmed.

Da spilte mit gamle lette Sind
Mig en af de gamle Streger!
I Tanken saa' jeg dens røde Kind
Og suged Duft af dens Bæger.

Og hvad der var Fantasiens Spil,
Det tog jeg for virkelig Prosa,
Og skrev en Juledevis til
Den end ikke fødte Rose.

Og for at gjøre det rigtig stift
Jeg kunde mit Forsæt ej dølge:
Jeg gav Dem Devisen med Efterskrift,
At Rosen snart skulde følge.

Til Knoppen saa' jeg med sorgløs Hu,
Og aabnet at finde den tænkte;
Da brast mine Illusioner itu,
Thi mat med Ho'det den hængte.

Og næste Morgen den visnet faldt,
Og øde var Vinduets Have.
Det var en forsvunden Luftgestalt,
Jeg gav Dem i Julegave.

O, vær ikke vred, fordi min Mund
Sig aabnede uforsigtig!
At tie og tale i rette Stund,
Det lærer jeg aldrig rigtig.

O, vær ikke vred, fordi jeg maa
Staa uordholden til Skamme!
Den Mening, som i mit Løfte laa,
Den bliver jo dog den samme,

O, tag det ej for et Varsel slemt,
At Rosen ej kom til Live!
Ene for mig er Læren bestemt,
Som Skæbnen har villet give.

Den vilde straffe min Skødesynd,
At hige afsted uden Tømme,
Og varsle mig om, at Lykken er tynd
For den, der lever i Drømme.

Thi altid, hvor der er sat en Knop,
Der fulde Blomster jeg skuer;
Hvor Ranken pipper af Jorden op,
Der øjner jeg modne Druer.

Og neppe haver jeg skudt min Stavn
I Bølgen ud over Strande,
Saa glæder jeg mig til den trygge Havn
Hinsides de vrede Vande.

Og neppe mit Hjertes Streng er rørt,
Saa digter jeg Digtet færdigt,
Og det er spilt eller læst og hørt,
Og fundet Beundring værdigt.

Jeg tager altid min Løn paa Kridt
Forud for Arbejdets Møje,
Og derfor jeg kan i Verden saa lidt,
Derfor min Ros er saa føje.

O, vær ej vred, for jeg bildte mig ind,
At een Gang maatte det sæde,
Og vilde dele med Deres Sind
Min drømte, skuffede Glæde.

Men ak, mit Væsen er vist saa haardt,
At hos mig Roser ej trives;

Derfor jeg kan ej give dem bort,
Og mig de neppe tør gives.

Maaske min Sang og mit Strengespil
Kan gjøre mig grønne Hoser;
Men sikkert forslaar det lidet til
At vinde mig Livets Roser.

Thi Sangen ej mindste Lighed har
Med Blomsternes dejlige Dronning
I farvekjortelen ren og klar,
Med Læbens duftende Honning.

250

Den er en Plante af simplere Stof,
Der voxer i Skov som i Stuen,
Og kun har Entré til Vingudens Hof
Som fattig Slægtning af Druen.

Den er en Vedbende, knortet og sejt,
Med mørke, kantede Blade,
Som løber sin egen krogede Vej,
Hvor man den i Fred vil lade.

Den fordrer kun lidt af Rum, og sky
Den bort fra Lyset sig vender,
Men breder sig videst i venligt Ly
Og under kjærlige Hænder.

Ej sandt, De kaster jo ej Foragt
Paa simple Vedbendeblade,
Hverken for Somrens mylrende Pragt
Eller Zwiblernes Vagtparade?

De lader dem jo deres dunkle Slør
Om Sommerasylet trække,
De lader dem sno sig om Deres Dør
Mellem Dagligstuens Vægge.

251

Og derfor De vil ej heller forsmaa
Det Blad, som her jeg fyldte,
Thi det er Blomsten - saa tænke De maa -
Som jeg fra Julen Dem skyldte.

Marie Lehmann.

Stille, stille, Taaren taler, stille!
Mens den kvæger med sin milde
Dug det spændte Bryst,
Mens den maaler Savnets Øde,
Mens den tolker Mindets søde,
Ak, men bittre Lyst.
Kjærligt dette Hjerte slog,
Kjærlighcd er Taarens Sprog.

Løft Eder, Toner, sagte i klagende Kor,

Livshaab og Lykke have vi sænket i Jord.
252 Eder hun elsked, Jer hun betroede sin Drøm,
Died sin Smerte af Eders dulmende Strøm.

Løft Eders Vinge, bærer dens elskende Sjæl
Did til dens eget, Lysets og Tonernes Væld!

Frederikke Mariboe.

Et kraftfuldt Liv i haabfuld Foraarsgrøde,
For Danmarks Frelse frit til Offer bragt,
Paa Ærens Mark i Sejrens Morgenrøde,
Imellem tusind tapre Brødres strakt!
En Død saa skjøn, saa glad og uden Smerte!
- Ak, hvad forslaar det for en Moders Hjerte!

Hun vilde trøstes, og hun vilde glemme,
Men fandt ej Glemsel og tog ej mod Trøst:
Det var, som hendes tabte Yndlings Stemme
Bestandig kaldte i det spændte Bryst;
Hun standsed Taaren, vilde synes rolig,
Men hendes Sjæl var Savnets øde Bolig.

253

Hun vilde leve og sin Kummer bære
Med Kvinde-Taalmod og med ydmyg Hu,
Hun vilde dvæle mellem sine Kjære
Som deres Ømheds Straalepunkt endnu;
Men det var intet Liv - det var kun Døden,
Der nærmed langsomt sig, men ufortrøden.

Den over hendes Træk sit Lagen bredte
Og brød det trætte Legems Kræfter ned;
Ikkun det milde, klare Øje spredte
Endnu en Strøm af Liv og Kjærlighed:
Da sluktes ogsaa det i Midnatsstunden,
Og nu - nu har hun Trøst og Hvile funden.

Sov sødt! Den Jord, hvori din Kiste sænktes,
Din Søns jo ogsaa gjemmer i sit Skød,
Og ham, mod hvem saa inderlig Du længtes,
Har Du jo mødt igjen bag Grav og Død.
Saa lev da under Evighedens Palmer
Med ham det Liv, hvis Glæde aldrig falmer!

254

Adam Oehlenschläger.

1.

"Skjaldenes Adam" or død! "Det nordiske Sangriges Konning"
Bøjede sit Hoved træet; Plektret faldt ud af hans Haand.
Naar han rørte med det de liflig tonende Streng,
Lyttede Land og Hav, bævede Nordens Natur;
Granerne susede blidt, og Fossen rislede sagte,
Huldren sukke ømt, Jutulen græd som et Barn,
Elverpigernes Ring sig løste paa dugvaade Tillie,
Blomsten duftede stærkt, Bølgerne aandede dybt.
Menneskens Hjerter svam i stille Fryd som Naturen,
Rørtes, kvægedes mildt, anede et højere Liv, -
Det var hans Herskermagt; nu er den brudt som hans Øje:
Derfor er Landesorg over det tredelte Nord.

255

2.

Til Østens Væld,
Til Morgenrødens Straaler
Paa Ungdomsvinger fløj hans Sjæl
Og øste Guld deraf i fulde Skaaler.
I Sprogets Schakt
Nedsteg han dristig ene
Og hentede op dets skjulte Pragt,
De klare Perler, farverige Stene;
Og undrende hans Samtid stod,
Da ud han strø'de Alt med ødselt Mod.

Med uvant Haand
Han Tryllelampen hæved,
Og bød som Herre Lampens Aand
Udrette villig, hvad hans Villie kræved.
Den byggede op
Ham Slotte uden Lige;
Thi Stjerner krone deres Top,
Men Grunden favner Hjertets dunkle Rige.
De rejste sig en Sommernat;
Men de skal staa, til Tidens Maal er sat.

256

3.

I Glemsels Mørke
Laa gamle Norden;
Kæmpernes Styrke
Smuldrede i Jorden;
Gudernes Himmel
Var tom og død;

Dækket af Skimmel
Var Suttungs Mjød.

Da saa' i Natten
Med klare Blikke
Han Fafnerskatten
Funklende ligge;
Da vog han Dragen
Med Guddomskraft
Og drog for Dagen
Hvad der var tabt.

Af Gravens Kammer
Gik Mænd i Brynjer,
Thor med sin Hammer,
Milde Asynjer;
Med Skjoldglands hæved
Sig Valhals Tag.
- Oldtiden leved
I Harpeslag.

257

Og Sangens Bue
Steg over Jorden,
Med syvfolds Lue
Smelted den Norden.
De bittre Minder
Faldt ned som Regn,
Og Buen skinner
Som Pagtens Tegn.

"Ved Askens Grene
"Paa Ida-Sletten
"Skal gjenforene
"Sig Asaætten":
Saa Vala kvæder,
Saa Nornen vil
Hans Sangerhæder
Er Ygdrasil.

258

4.

Hvad der hvisker, hvad der klager
Inderst i en Kvindes Hjerte,
Hvad der binder, hvad der drager,
Kjærlighedens Fryd og Smerte -

Sødt det fra hans Harpe toned:
Kvindens Liv, det dybe, stille,
Underfuldt i ham forsonet
Var med Mandens Kraft og Smile.

Signes Digter, Valborgs Sanger,
Danmarks Stolthed, Nordens Hæder,
Evighedens Løn nu fanger;
Men ved Graven Kvinden græder.

259

Hans Christian Ørsted.

Bagbundet Ordet laa i Klosterkrogen,
Det naa'de ikke længer, end det lød:
Kun Haanden samlede dets Tegn i Bogen,
Kun Lærde fattede, hvad de betød;
Kun Gnisterne fra Overtroens Esse
Fløj vide i Vankundighedens Nat.
Da vaagnede en ensom Grubler brat:
Frem af hans Hjerne sprang - den første Presse.

Og det blev lyst. Sit Fængsel Ordet sprængte,
Med tusindfoldig Styrke gik det ud;
Til Slottets Sal, til Hyttens Vraa det trængte,
Og overalt det bragte Kundskabs Bud;
Det kvæge d Hjerter, og det Aander died,
Det kaldte Slægter frem til stor Bedrift;
Og mens der staar en Linie trykket Skrift,
Er Guttenberg til Evigheden viet.

Men se - nu spændes over Jordens Bringe
Et Net af Strænge mellem Nord og Syd,
I dem der zitrer Toner, som ej klinge,
I dem der taler Tunger uden Lyd.
260 Igjennem dem med Lynets Ilen farer
Naturens skjulte, gaadefulde Magt.
Betro dem Ordet! Neppe er det sagt,
Før tusind Mile fra Dig Strengen svarer.

Nu styrter Ordets allersidste Skranke;
Det bindes ikke mer af Tid og Rum,
Saa let og hurtigt som den tause Tanke,
Saa frit som den det flyver Verden om;
Og naar hver Lysets nye Morgenstraale,
Naar Tankens Stjernes kud og Aandens Fund
Er Alles Ejendom i samme Stund,
Hvo kan da længer Kundskabs Grændser maale?

Men hver Gang denne Verdensharpe røres
Af det forløste, sejerrige Ord,
Et Navn der er, som, uudtalt, vil høres
Med Tak og Glæde af den hele Jord;
Og det er Hans, hvis ædle Forskervillie
Blev Herre over hin Naturens Magt,
Og det er Hans, vi har til Hvile lagt
Med tunge Taarer under Danmarks Tillie.

Johan Christian Drewsen.

Drivhjulet staar - den trætte Gubbe hviler:
Ej mer hans kjække Villie fremad iler,
Ej mer hans Hjerter højt for Frihed slaar;
Men hvad han flammed for, skal ej beskæmmes,
Og hvad han virked for, det skal ej hæmmes,
Og hvad han har udrettet, det bestaar.

Nu gaar en Klang af Leer Landet over,
Det er en Mindesang om Ham, der sover;
Den Sæd, der mejes, er Hans Kundskabs Høst:
Og hver Gang Bonden i de høje Sale
Tør egen Tanke frit og djærvt udtale,
Har Han en Bautasten med Sjæl og Røst.

Farvel og Tak! - I Graven Dig vi sænke:
Et Knippe gyldne Ax, en brusten Lænke
Med sønlig Sorg vi lægge vil paa den.
Saalænge Danmarks Jordbund Grøde bærer,
Saalænge den en frifødt Stamme nærer,
Skal Du velsignes, Bondens ædle Ven!

Joachim Frederik Schouw.

Hvil Du sødt i Danmarks Jord!
Du har elsket det saa saare,
Og dets Folk taknemligt snor
Sine Krandse om din Baare.
Vi vil føle dybt dit Savn
Paa vor Fremtids dunkle Veje,
Og vi gjemme vil dit Navn
Blandt de kjæreste, vi eje.

I Naturens Helligdom,
Blandt de tause Planters Skare
Vanked helst din Tanke om,
Dvæled helst dit Blik, det klare;
I dit eget Væsens Bund
Spejled Planten sig fortrolig;
Derfor var din Sjæl saa sund
Og saa ren og fri og rolig.

Derfor stod i Livets Dyst
Du saa fast og uforskrækket;
Derfor har din milde Røst
Hjerter ramt og Aander vækket;
Derfor lyste vidt dit Blik
Som en sikker Ledestjerne,
Mens Du lig en Heros gik,
Gjenopvakt fra Tider fjerne.

Algodheds Gud, Du vil modtage
Hans Sjæl i Evighedens Fryd!
Beskyt det Værk, han lod tilbage.
Hans Mindes Lys, hans Gravhøjs Pryd!

Velsign, o Gud, vort Fædreland,
Det bede vi, det beder Han!

Ved Afdækningen af Tegnens Mindestøtte.

Staa der i Malm, trygt under Kirkens Skygge,
Som tidt gjenlød af Malmen i din Røst,
Du, som var sat paa Jorden for at bygge
Guds Kirke op i Menneskenes Bryst!
Du var en Præst med Ordets Flammetunge,
Med Aandens Hyrdestav og Snillets Magt;
Det Liv, som Du har vakt i Hjerter unge,
Er ikke med dit Støv til Hvile lagt.

264

Staa der og se paa disse Høresale,
Som saa' Dig i din Manddoms modne Kraft
Og lytted andagtsfulde til din Tale,
Saa fuld af Kundskabs Marv og Viddets Saft!
Den græske Old Du op af Graven maned,
Kulturens Foraar i en rig Natur,
Og mens Du talte, selv Du Vejen baned
I Hjemmets Bygder for en ny Kultur.

Staa der i Ly af Lundagårdens Kroner,
Som vifted Glæde til Dig mangan Gang
Og bæved ved de stærke, klare Toner,
Der fra den største svenske Harpe klang!
Hvad Sproget havde gjemt af Billedvrimmel.
Betrode Musen Dig i fuldest Maal;
Din Sang var en Reflex af Sydens Himmel,
I Straaler brudt mod Wermlands blanke Staal.

Staa der og se ud over Øresundet,
Mod Bøgebræmmen om Sjølundas Bryst!
Et fast og mægtigt Led din Sang har bundet
I Kjædebroen mellem Kyst og Kyst.
Dit Hjertelag var svensk - saa skal det være -
Og svensk dit Ord og dine Strenges Spil;
Men Broderfolket skatter til din Ære,
Og Fritjofs Sanger hører Norden til.

265

Din Mindesten er rejst. Selv har Du bygget
Et Monument, som Evigheden naa'r;
Thi Sveas Ros er om dets Tinde trykket,
Og Folkets Genius Vagt ved Foden staar.
Fred over Mindet, der idag fremtræder
For Slægter som Taknemlighedens Tolk!
Fred over hint, din stolte Sangerhæder!
- Den Hilsen bringer Oehlenschlägers Folk.

Oscarshal.

Hvor Klipperammen fatter om Frognerkilens Spejl,
Og Løvgardinet foldes om Skraaningen stejl,
Der klattrer i Terrasser fra Stranden op en Mur,
Et Kunstens "Krybily" i den skjørme Natur.

I Luften Taarnet strækker sin ranke, smalle Krop,
Det frie Norges Banner frit flagrer fra dets. Top,
Og fra Altanen skues et Panorama vidt,
Et Paradis, der lukkes af Granernes Stakit.

266

Med vimpelsmykte Tinder og gotisk Zirat,
Med spidsbuet Hvælving og Tagværket fladt,
En Borg og et Lysthus omtrent lige ligt,
Fra Midalderstiden et oversat Digt, -

Saadan ser Du Hallen, som Oscar gav sit Navn,
Hvor Kongen søger Hvile i Ensomhedens Favn,
Og nyder Foraarsdagen og drømmer Sommernat,
Og bytter tvende Kroner med een Panamahat.

Men indenfor bag Muren de gamle Konger staa
Med vældige Sølvskæg og Guldharnisk paa;
De minde Kongen om, at de gamle Minders Glands
Forlanger at gjenfødtes i den Old, der blev hans.

Og indenfor paa Væggen, der hvidner Fossens Skum,
Og Fyrreskoven aabner sin mørke Helligdom,
Der grønnes Birk i Dale, der graaner Fjeldets Væg,
Og Bjælkehuset rødmer bag den blomstrende Hæg.

Og Billederne tale saa sødt til Kongens Sind
Om Skønhedens Rige, som Norge slutter ind,
I mangfoldig Vexel af Skygger og af Lys,
Af Livets milde Farver og Naturdødens Gys.

267

Og indenfor paa Væggen er en anden Billedrad:
Af Bondens jevne Saga er hvert af dem et Blad,
En lille Hverdagsscene fra det sodede Tag,
En rørende Novelle om Folkets Hjertelag.

Og Billederne præge sig dybt i Kongens Bryst,
Saa Folkets Sorg han deler og glædes ved dets Lyst,
Saa Mennesket for Drotten han ikke glemme kan,
Men agter lige med sig den simpleste Mand.

Hil sidde Du, Kong Oscar, i din skønne Oscarshal!
For kommende Slægter engang den vidne skal,
At Norges unge Kunst Kongen bød være Tolk
For Norges egne Minder, dets Natur og dets Folk.

Peder Tordenskjold.

I Nord er Vikingaanden født og baaren:
Her diede den Havets fulde Bryst,
Naar Vinden løste op dets Baand om Vaaren
Og drev det, hvidt af Skum, mod skovklædt Kyst;
Her vugged den sig, spæd endnu, paa Vigen,
Her lærte den at pejle Stjernens Fyr,
Og herfra drog den ud paa Eventyr, -
En mandbar Søn af Ungdomskraftens Higen.

268

Det var en mægtig Aand. Europa gyste,
Naar den fo'r frem i Vest- og Sønderled;
Thi Blodet svam, og tændte Kirker lyste,
Hvor Nordens vilde Trækfuglflok slog ned.
Og atter har den oprejst stolte Tinder
Og gydt i visne Stammer kraftig Marv,
Og den har efterladt en kostbar Arv
Af skønne Sagn og ærefulde Minder.

Men den blev tæmmet i Kulturens Skole:
De snilde Klerker spændte den i Aag,
Og den trak Ploven som en lydig Fole
Og syslede med Alen, Læst og Bog:
Og "Dragen", tømret om til Kjøbmandsskude,
Gik om imellem Havnene paa Fragt,
Og Kæmpen smøged af sig Bjørnens Dragt,
Og pynted sig med nederlandske Klude.

Den frie Bonde skød ej mer i Vandet
Sin egen "Knor", naar Drotten bad derom;
Den stolte Lensmand tumled helst paa Landet
Sin Rytterskare og lod Søen tom.
Paa Riddertiden fulgte Adelsnykker,
Som siden kyssed Enevældens Ris; -
Da kom en Old, spagfærdig, from og vis,
Men al dens Visdom gjemtes i Parykker.

269

Hvor var den gamle Vikingaand? Bedøvet
Ikkun den laa, men den var ikke død.
Per slog et Lyn igjennem Pudderstøvet,
En Torden gjennem Tidens Hvisken lød;
En Skrædderdreng sprang ned fra Skrædderbordet,
Fra Norges Kyst løb ud en liden „Snau“, -
Og Vikingaanden over Nordens Hav
Fløj atter, ungdomskjæk og staaomgjordet.

Nær Strømstad er en Vig, nu taus og øde,
Men engang zittred den af Kampens Brag,
Og engang mylrede dens Bølger røde
Af svedne Lig og sønderskudte Vrag!
Der slog den norske Løve til med Bilen
Og knuste Carl den Tolvtes sidste Haab,
Og der fik Peder Tordenskjold sin Daab,
Og Døbefonten hedder Dynakilen.

Men ingen Bølge gaar i Kattegattet,
Og ingen Brænding slaar mod Sveas Skær
Der ikke til hans Heltery har skattet,
Der ej har set hans raske Vikingfærd,
Som ej hans glatte Lag har overdøvet,
Som ej blev tøjlet af hans Viljes Magt,
Saa tidt han, lige glad og uforsagt,
Med Stormen eller Fjenden Styrke prøved.

Og intet Smuthul hist ved Stranden findes,
Hvorind hans skarpe Øje ej er trængt,
Og ingen By, hvor jo med Skræk han mindes
Som den, før hvem ej Port og Bom var stængt.
Halvandethundred Aar er næsten omme,
I dem har Kirken gjemt hans Sarkofag;
Men Skaanes Kvinde siger end idag:
„Ti stille, Barn! Hvis ej, vil Tornskøld komme“.

Hans Liv var kort. Hvi skulde han vel graane?
Hvi skulde dølgge sig hans Morgens Gry
Bag Middagsdis og blegen Aftenmaane,
Mens nu den straalere evig ung og ny?
Hvor skulde han, de vilde Vovers Tæmmer,
Der skued Verden fra sin høje Stavn,
Vel trives i et Hus paa Christianshavn
Og røre sig bag Hverdagslivets Tremmer?

Nej! Endt var Banen og fuldbragt, hans Gjerning,
Da Danmarks Svaner var i Lejet lagt,
Og den forløbne Spillers falske Tærning
Var kun et Redskab for en større Magt.
Kong Carl og Han, de skulde følges sammen
I Livets Tvekamp og i Dødens Fred,
I Daadens Glands og Rygtets Evighed;
Thi de var Tvillingskud af Asastammen.

Men hvor er Aanden, den, som ham besjæled?
Var han det sidste Glimt, endnu den gav,
Før den, vanartet, sløvet og forkjælet,
Sank ned til Kæmperne i deres Grav?
Hvis den var med, da hin Skærtorsdagspsalme
Fra Kongedybet over Norden klang,
Hvor var den, da Skærtorsdag anden Gang
Kom uden Ærens Krands og Sejrens Palme?

Den kan ej dø, saalænge dens Bedrifter
Af Folket gjemmes som dets bedste Skat;
Saalænge Vinden Kraft og Sundhed vifter
Herind fra Vestervov og Kattegat;
Mens Havet er en Mark, hvor Hænder tomme
End høste Guld og hente dagligt Brød,
Og kjække Sjæle trodse Storm og Død.
Naar Nødens Time slaar, vil Aanden komme!

W. H. F. A. Læssøe.

Paa Flensborg Kirkegaard der staar en Grav,
Een mellem mange i den lange Gade.
Her læses mangt et Navn paa Marmorplade,
Som Sorg og bitter Klage stiger af,
Og Allesammen, frejdige og glade,

For Danmarks Frelse Liv og Haab de gav;
Men Een iblandt, de faldne Kæmper blunder,
I hvem en Stjerne, stærk og klar gik under.

Fem Aar kun svandt, - og dog det er jo alt,
Som om et halvt Aarhundrede var omme;
Fornægtet er, hvad da for Sandhed gjaldt,
Forsmaa't, hvad da blev kjøbt i dyre Domme;
Hvor gamle Skranker faldt, staa nye Bomme,
Hvor da var vidt og bredt, er trangt og smalt.
Hvor da vi skued klart, vi blinde famle -
I fem Aar er vi blevne meget gamle.

Men Blodet, som paa Danmarks Sletter strømte,
Og Gravene, som voxed af dets Jord,
Og Ofrene, som Folkets Kræfter tømte,
Og Savnets dybe, smertelige Spor
273 Er virkelige nok og ikke drømte;
Og Daadens Drapa, Mindets høie Kor
Kan ej fortrænges og kan ej beskæmmes,
Kan ej forstumme og kan aldrig glemmes.

Men Han har høstet Daadens Førstegrøde,
Og Mindets Foraarssæd har han nedlagt.
Da Hanen gol og Farens Klokker løde,
Og Danmark bæved, af sin Dvale vakt,
Da var det ham, der voved først at møde
Med unge Kræfter Fjendens Overmagt;
Hans kjække Haab opklared Tvivlens Mørke,
Hans Tro gav Folket Tro paa egen Styrke.

Ham var det, som med Sværdet halvt udtrukket,
Ved Bau bortvifted Oprørshobens Mod;
Ham, der hin Paaskedag tilende stod
Og holdt mod trefold Fjende Ledet lukket;
Ham, der uventet op af Havet dukked
Og krævede for Jyllands Trængsel Bod;
Ham, der ved Dybbøl Sejersbaunen tændte,
Da Wrangel Panden imod Bjerget rendte.

O, se ham der! Han staaer i Kugleregnet
Paa Kæmpehøjen, lænet til sit Sværd;
Den gyldne Aftensol beskiner Egnen
Og kaster paa hans ædle Træk sit Skær;
274 Trindt om er Gny og Raab og Suk og Segnen,
Forvirret trænges sammen Hær mod Hær;
Men rolig sig hans Blik paa Slaget fæste,
Hans Tanke styrer Sejrgudindens Heste.

Det er hans sidste Dag. Hans Sol gaar ned
Med den, hvis Nedgang Nederlaget dølger;
Thi op og ned sig Folkets Mening bølger,
Der kommer andre Mænd og andre Med,
Og hjemlig Avind sejrende forfølger
Snart ham, for hvem i Græsset Fjenden bed,
Og han, som havde viist, han kunde byde,
Faar Lov til som en Gunst at turde lyde.

Han lyder; men hans Ære bliver hævnnet
Den Dag, da Kolding ser de Danskes Flugt;
Og Fredericias Laurbær uden Frugt
Hans Sejerskrands har uforkrænket levnet:
Da kommer, skæbnesvangert, Istedstævnet,
Og nu tør den Forsmaade vorde brugt.
Den danske Hær er hid i Natten draget,
Hans Lod det er, før Dag at aabne Slaget.

Det er hans sidste Nat. Fremad han jager
I Dæmrelyset som en Tordensky;
Men Fjenden ty'r til Grydeskovens Ly
Og trygt hans raske Flok paa Kornet tager;
275 Da standser den og vakler og forsager;
Da vil han føre den til Storm paany;
Men mod hans Bryst et sikkert Skud der knalder,
Og "hils min Moder!" hvisker han og falder.

Hans Moder - det er Danmark. Hun har sukket,
Dengang hans Afskedssuk til hende lød;
Thi bedre Blod har hendes Jord ej drukket
End det, som fra hans varme Hjerter flød.
Med ham et lyst og herligt Haab er slukket
Om det, som fødes vil af Nornens Skød.
Derfor hans Grav skal hende hellig være!
En Fremtid hviler der af Sejr og Ære.

276

"Christian den Ottende."

Der sloges engang et Skærtorsdagsslag,
Som aldrig ganger af Minde,
Mens Korset staar i det danske Flag
Og Bølger i Kongedyb rinde.

Der kæmpedes nys en Skærtorsdagsdyst,
Som heller aldrig skal glemmes,
Mens i et eneste trofast Bryst
End Danmarks Kvide fornemmes.

Der legtes engang paa den nære Red
En Leg mellem Stærke og Svage;
Men Sejerherren af Legen blev kjed,
Og Hæderen lod han tilbage.

Om Meget og Lidt i den fjerne Krog
Der nys blev kastet en Tærning;
Men færrest Øjne den Stærkeste slog
Og ligger der paa sin Gjerning.

Der flagred engang fra højen Stavn
En Vimpel af Luer vævet;
Det var en Phønix, og i dens Favn
Til Himmelen Helte svæved.

277

Der flammed atter fornys en Brand,
Som farved Bølgerne røde;
Men det var et Martyrbaal forsand,
Som pinte Helte tildøde.

Hvad vilde Du vel i den lumske Bugt,
Du Havets knejsende Svane!
For, vingestækket og indelukt,
At finde din bratte Bane?

Hvad vilde Du, Dybets mægtige Hval!
Imellem de snevre Strande,
For, sønderflenget, af Mindretal
At lade Dig overmande?

Hvad vilde Du ved den falske Kyst,
Du Ægirs fnysende Ganger!
For der at segne med stunget Bryst
Og kaste din Byrde som Fanger?

Hvad vilde Du, Danmarks svømmende Skjold!
I Tydskernes Lejr vel vinde,
For knust at ligge ved Thyras Vold,
Som den til Spot for din Fjende?

278

O, havde den vrede Ran Dig skjult
Under sin gyngende Tilje,
Da havde vi sukket trøstefuldt:
"Saa var det Gud Herrens Vilje!"

O, var Du vorden et søndret Vrag
I ærlig Kamp med din Lige!
Det maatte Du før, end stryge dit Flag
Eller daadløs af Stevnet vige.

O, var Du fløjet mod viden Sky,
Dig værgende Een mod Mange!
Da havde Du fanget et evigt Ry
Og levet i Skjaldenes Sange.

Nu ligger Du slagen af dem, som nys
Sank rædde i Knæ for din Vælde;
De have Dig kvalt med Flammekys,
Som ikke Du kunde gjengjælde.

Nu ligger Du ved den flade Eng,
Du Hersker paa Bølgebjerge!
En Samson, bastet i Skøgens Seng,
En Kæmpe, myrdet af Dværge!

279

Nu ligger Du fast paa haarden Strand,
Hvem kjærlige Havfruer vugged,
En Løve spiddet paa Dragetand,
En Ørn, af Ravnene plukket.

Nu ligger Du gjemt under slimet Tang:
Nys rejste Du Spire trende;
Nu nynner Tydsken en Sejerssang,
Mens han dem hugger til Brænde.

Nu ligger Du jordet imellem Lig
Af Sømænd strage og bolde;
Men Dannebrogens uplettede Flig
Ej dækker de Lemmer kolde.

Du var dem en Haabets Borg saa fast,
De trode paa Dig og din Styrke;
Men Troen var kun en Boble, der brast
Med Haabet i Nattens Mørke.

Du loved dem Sejrens liflige Vaar,
Men grumt Du har dem bedraget;
Du gav dem til Valg to tunge Kaar:
Døden og Nederlaget.

280 Og derfor sørger alt Danmarks Land,
Sørger hver Mand og hver Kvinde;
Dit Savn saa fort vi bøde kan,
Men aldrig din Skæbne forvinde.

Og derfor rinder vor Taare saa salt,
Som aldrig vel Taarer runde,
Fordi det Slag, hvorfor Du faldt,
Har slaaet Danmark en Vunde.

Derfor er den Kalk, vi nu har tømt,
Saa bitter som ingensinde,
Fordi et Folk den Drøm har drømt,
Som maatte med Dig forsvinde.

Ak, Konning Christian! Du hued saa vel
At lignes ved Christian den Fjerde,
Du vilde saa gjerne lulle din Sjæl
I Drømme om Sømandsære.

Men alle de Snekker, dit Navn Du gav,
De finge kun føje Lykke;
Det er, som om det frie Hav
Spotted Selvherskerens Nykke.

281

Din Fyrstenavne - det saa' Du selv -
Han segned ved Sjællands Odde;
De Engelskmænd ham stunge ihjel
Alt, med saa haarde Braadde.

Dit Kongeskib, som Du efterlod
At væрге dit Riges Kyster,
Det ligger nu badet i Danskes Blod
Ved Slesvigs blødende Bryster.

Det hjalp slet ikke, Du stod i Stevn
Med Spir og kongelig Krone;
Det er, som ramte det Herrens Hevn,
Som skulde en Uret det sone.

Thi, Konning Christian! den Kongejagt,
Du styred selv "af Guds Naade,"
Den tumles nu af Stormenes Magt,
Og hugger i Brændingens Fraade.

Og havde Du været en Sømand god,
Der tænkte paa Storm i Stille,
Og Kimingens mørke Tegn forstod,
Da gik det ej nu saa ilde.

282

Og havde Du med dit Øje klart
Gjennem Oprørsvæven skuet.
Da kæmped ej nu dit Folk saa svart,
Og Død dit Rige ej trued.

Og havde Du med din snilde Kløgt
Redet hvad længst var aflave,
Og Bod for alt det Brustne søgt,
Da blomstred nu Danmarks Have.

Men, Konning Christian, Du hviles i Fred!
Vi vil paa de Døde ej klage ;
End kunne vi væрге for Danmarks Led,
Saa mange vi ere tilbage.

End bærer den danske Kongejagt
Sig kjækt i de Bølger høje,
Og hvert et Hjerte slaar uforsagt,
Og Mod der staar i hvert Øje.

Og end er der Sener i hver en Arm.
Som krummes af Lyst til at stride,
Og end er der skrevet i hver en Barm,
At Alle det Samme vil lide.

283

Og ruller saa Tordnens dumpe Brag,
Og Lynet hvisler og flammer.
End knuser det ej vor gode Sag,
Og Viljens Kraft det ej lammer.

Og rammer saa Nornens Dorn os liaardt,
Og pidsker os Ulykkens Svøbe,
End kunne vi døje Svie og Tort,
For Ære og Frihed at kjøbe.

End lever forvist en naadig Gud,
Som straffer Folkenes Brøde,
Men atter lader af Smertens Brud
Springe Velsignelsens Grøde.

End "er imorgen der atter en Dag",
Det skal ej forglemmes i Nøden:
Luerne fra det synkende Vrag
Pege mod Morgenrøden.

284

Slaget ved Fredericia.

Indgang.

Følg med! Der nærmer Toner sig, I fatte,
Thi deres Søstre har I fostret selv;
De er en Skærv af det Forgangnes Skatte,
En Draabe af Erindrings rige Væld.
Ifald de synke døde ned og matte,
Saa husk: Sangbunden var - Jer egen Sjæl.
Følg med tilbage et Par Aar i Tiden,
Fra Fredens træge Ro igjen til Striden!

Til Ende Vaaren gik: huldt har den smykket
Med Løv og Blomsterpragt de danske Ø'r;
Men Folkets Aandedræt er tungt og trykket,
Dets Øje skygges af et Taagesløv.
285 Forgjæves har det med sin Drot opbygget
Et Frihedstempel, Verden saa' ej før;
Det sukker dybt, det vaander sig i Smerte,
Thi Fjendens Haand er lagt paa Danmarks Hjerte.

Og Haabets Plante sygnet er, som gro'de
Saa frisk og frodig midt i Vintrens Skød;
Fortæret er ej Kraften til det Gode,
Den venter trodsig Enden paa vor Nød;
Men slukt er Stjernerne, hvorpaa vi trode,
Og intet Frelsens Juleglimt er fød;
Et Tegn der staaer ikkun i Himmelranden,
En straffende Komet - Skærtorsdagsbranden.

Og Somren kommen er. Kold suser Blæsten
Og bær til vore Kyster - Havets Skum:
Hjælp kommer ej fra Østen, ej fra Vesten,
Vi staa alene i det store Rum.
I Landet ligger Fjenden, og forresten
Vi lide, men vor Lidelse er stum.
Vi se paa Fjenden, Fjenden os betragter,
Og om vor Skæbne raadslaa store Magter.

Det er den femte Juli. - Solen dølger
Bag Jyllands Ryg sin første Sommerglød.
En venlig Aftens friske Køling følger,
Og Varmen damper frem af Jordens Skød;
286 Op over Kattegattets mørke Bølger
Sig Maanen hæver, fuld og blodigrød:
Som Hævnens Fakkelt flammer den. - Nu Ordet
Sin Gjerning røgtet har, nu taler Koret.

Aften.

1. Tydskernes Drikkelag.

Du guldblødende Vin,
Som den gavmilde Rhin
Trylled frem af Klippens golde Stene!
Den forborgene Kraft
I din lædskende Saft
Føle Tydsklands Sønner alene.
Du skal fylde vort Bryst med vidttonende Kvad.
Du skal løfte vor Tanke til Ætherens Bad,
Du skal styrke vor Arm, naar vi mætte vort Had
Imorgen!

Du Vidundernes Hjem,
Hvor Athene sprang frem,
Klædt i Pandser, af Kronions Hjerne,
Og hvor Enheden, fød
Af Adspittelsens Skød,
Danner Livets mægtige Kjerne!
287 Dig indvie vi Druernes funklende Skaal.
Du var Ynglingens Drøm, Du er Mændenes Maal;
For din Ære vi svinge det knusende Staal
Imorgen!

Du Pygmæernes Slægt,
Som formasted Dig frækt
Til at sætte Kejserørnen Grændse!
Dine lokkede Mø'r
Paa de græsgrønne Ø'r
Skulle vore Bægre kredense;
Thi vort Taalmod er endt, som Du stolede paa.
Nu din blegnede Stjerne i Næ monne staa;
Den skal skjule sit Aasyn bag Bølgerne blaa
Imorgen!

2. Den jydskes Bondes Aftensang.

Naar Tydsken sin tørstige Ganger rider
Tilvands i Viborg Sø,
Saa siger Sagnet fra gamle Tider,
At Danmarks Rige maa dø;
Men Hjælpen er næst, naar Nøden er svarest.

288

Nu sidde de Tydske i mange Dage
Som Herrer i Jydens Hjem;
Hr. Rye er vegen saa langt tilbage
Og tør ej maales med dem.
Men Hjælpen er næst, naar Nøden er svarest.

De øde vor Hest, og vor Ko de slagte,
De lejre sig i vor Rug,
Og Bonden, som knap for Træl de agte,
Maa brede dem Disk og Dug.
Men Hjælpen er næst, naar Nøden er svarest.

Der gaar og et Sagn paa den jydskes Hede:
Engang kom Tydsken før,
Da drog Niels Jepsøn sit Sværd af Skede
Og gjente ham flux paa Dør;
Thi Hjælpen er næst, naar Nøden er svarest.

Er Ebbesens Daad end et muldent Minde,
Og knap hans Lige fød,
Saa vist skal Jyden dog Frelse finde;
Vor Herre er end ej død.
Hans Hjælp kommer nok, naar Nøden er svarest.

289

3. Paa Forpost.

Hvad er vel Klokken? Er vi Midnat nær?
- En Stund vi har endnu forinden
At staa taalmodigt stille her

Og se i Dæmringen ud efter Ejenden.
- Nu vel, saa lad os korte Tiden af!
Maaske der venter os før Dag en Grav;
Den vil vi os ej dorsk og kjedsomt nærme,
Men end engang
I vore Drømmes lyse Verden sværme.
Kom, Brødre, stemmer op en Sang!

Nattens dæmrende Taager
Har sig paa Engen lagt,
Der kun Soldaten vaager
Paa sin farlige Vagt;
Medens hans Blikke vanke
Gjennem det øde Rum,
Sysler hans stille Tanke
Udi sin Helligdom.

Thi han bærer derinde,
Gjemt i en trofast Sjæl,
Billedet af en Kvinde,
Dejlig som Freja selv;
290 Og naar han dristig træder
I Slagets Dødningdands,
Billedet sig iklæder
Valkyriens høje Glands.

Køle Luftning fra Søen,
Bringer Du med et Bud?
Mødte Du hist paa Øen
Nylig min unge Brud?
Svaled Du Kindens Rødme?
Løste Du Lokkens Fald?
Nipped Du Læbens Sødme?
Ak, del da med mig halv!

Løste hun af dens Fængsel,
Mens Du i Løvet skjalv,
Hjertets bævende Længsel,
Sukkets vingede Alf?
Hvisked hun: "Jeg vil græde,
Kommer igjen ej han?"
O, da gaar jeg med Glæde
I Døden for mit Land!

Nat.

1. Udsigt fra Strib.

Hvor denne Nat er skøn!
Mildt vifter Sommervinden med sin Vinge,
Som steg den ikkun for at bringe

Til Himlen Bølgens Suk og Blomstens Bøn,
Se Maanen majestætisk skride
Igennem Højeloftets dybe Blaa,
Og Tusinder af gyldne Stjerner
Som bly, beskedne Terner
Om deres høje Dronning staa,
Mens hendes Kjortels Sølvornsstrømme glide
Ned over Jordens dunkle Side
Og hylle Land og Hav i magisk Glands!

Men ej Naturens Glæde, Fred og Hvile
Formaar at fængsle Sind og Sands,
Mens disse korte Timer ile.

Her er ej Fred, men Stridens høje Larm.
Her er ej Ro, men vilde Kræfters Harm.
Her er ej Glæde, nær er Slagets Gru;
Dødsenglen svæver over dette Nu.

292

Histovre bag de sagte kruste Bølger
Et Net af hvide Røgsky'r dølger
Fredericias halvt forfaldne Vold,
Det danske Fastlandsriges sidste Skjold.

Men Lyn paa Lyn igennem Dampen fare.
Nu tordner Fæstningen fra hver en Kant,
Nu Strib, dens ufortrødne Sekundant,
Og Fjendens Batterier hidsigt svare.
De spy en Vredesild mod fyenske Kyst;
Glodrøde Bomber over Beltet krydses,
Snart mødes midtveis de og kysses,
Snart bore de sig dybt i Klintens Bryst.

Det er et evigt Bulder uden Pause
Og Frist en eneste Minut.
Kanonens dumpe Stemme raaber uafbrudt,
Og imod den er alle Røster tause.

Og dog er dette Raseri med Jern og Svovl og Ild
Ej Kampen selv, men kun Prolog dertil,
Ikkun et lystigt, blodløst Mummespil
Mod det, som forestaar, mens Natten lider.

Thi se, midt under Ilden glider
En Rad af Baade mellem Kyst og Kyst.
De har bragt Hæren over rask og tyst,

293

Nu staa den færdig i Fredericias Gader
Og venter ikkun utaalmodig paa
Signalet til at gaa
Mod Fjendens stærke Værn og Palisader.

Nys stødte fra en Baad; det var den sidste;
Den førte dem, som føre an.
Naar den er lagt til Land,
Det gjælder og skal bære eller briste.

Men hvilket der vil ske, det veed kun Han,
Som styrer Fredens Dont og Kampens Stevne.
Han veed, om nu vi herligt hævne
Skal Eckernførdes Jammer, Koldings Brand,
Og se omsider kronte Seirens Drømme.
Han veed, om vi en Sorgens Kalk skal tømme,
Og se unyttig spildt af planløst Mod

Igjen vort unge Liv og dyre Blod.

Men hvad Han veed, vil Morgenrødens Strimer
Forkynde for hvert Sind, der febersygt
Omtumles mellem Tvivl og Haab og Frygt
I disse skæbnesvangre Timer.

Ha! Fæstningen forstummer. Hvad er det?
Er vort Artilleri alt træt?
Skal Fjenden have Lov at fyre ene?

294

O nej! Nu ser jeg hist paa Havets Stok
Bevæger fremad sig den mørke Flok.
Saa veed jeg nok.

Nu ruller Teppet op for Nattens Scene!

2.

Soldaterne i Fæstningen. Matroserne paa Beltet.

Soldaterne:

Vi vil ud, vi vil ud,
Vi vil ud at slaas!
Ei maa Fjendens Skud
Søge ind til os.
Vi vil hilse paa vor tydske Hr. Fætter;
Han bedst os forstaar, naar bag Bajonetter
Freidig vi byde Kugler Trods.

Matroserne:

Hal nu i Tridserne!
Op med Koullisserne!
Vi skal jo spille Komædie.
Vi er halvanden Mand,
Men for en tydsk Forstand
Se vi vel ud som halvtredie.

295

Soldaterne:

Lad os gaa, lad os gaa
Ud i aabent Felt!
Vi kom for at slaa
Over Lille Belt.
Hvad vente vi paa, naar Midnat er slagen?
Vi fægte jo kan, saagodt som om Dagen,
Under Vorherres Stjernetelt.

Matroserne:

Brusende, feiende,
Gyngende, svaiende,
Fare vi hen over Vandet.
Raab alle Mand: Haloi!
Vi tør vel gjøre Støj,
Siden vi skal ikke Andet.

Soldaterne:

Nu afsted, nu afsted
Fra den brændte By!
Gaa med raske Fjed
Uden mindste Kny!
Ej mærkes vi vil, før vi er ved Skandsen,
Ej liste de skal, som før, væk fra Dandsen.
Ballet skal staa til Morgengry,

296

Matroserne:

Skynd Jer i Hoserne!
Her er Matroserne,
Som Jer for Sidst ville takke.
Kom blot i fuld Gevær
Stranden en Smule nær,
"Bedstemo'r" med Jer vil snakke.

Soldaterne:

Lige frem, lige frem
Gjennem Vind og Vejr!
Marchen gaaer kun hjem
Over Fjendens Lejr,
Den Gamle har sagt, at Ingen maa vige,
Og Feltraabet er: Vort Land og vor Pige!
Lystig da frem til Kamp og Sejr.

Matroserne:

Se kun, om Krysterne
Er her ved Kysterne!
Fanden dem alle har taget.
Saa maa vi gaa i Land;
Vore halvanden Mand
Skulde dog lidt med i Slaget.

297

3. Den Ventende paa Volden.

Nu er de Alle ude. Skytsets Torden
Er af en ængstlig Stilhed fulgt.
Veed Fjenden Alt? Staar han i Orden
Og venter dem, bag sine Skandser dulgt?
Et Øjeblik - og Svaret følger.
O, se! Lig trende sorte Bølger
Fremvælte vore Stormkolonner
Med ilsom Hast, men tyst som Aander.
De Forpostkjæden naa - i Flugt den viger.
Stilheden er forbi.
Højt Kampens Raab fra hele Sletten stiger.
O, Slagets mørke Poesi?
Du river hen min Sjæl. Jeg kan ej tøve.
Ud maa jeg, ud, min unge Kraft at prøve!

4. Kulsviernes Sang.

Fæld Geværret og løb!
Frem i Taagen!
Falder Nogen,
Stands dog ikke!
Lad ham ligge!
298 Sejr ej faae for bedre Kjøb.
Ha, Ilden sig forstærker;
Vi staa for deres Værker,
Se Glimtet derfra!
De tro, de kan holde
Paa Værn og paa Volde;
Men vi maa dem ha'.
Over Graven i et Sæt!
Over Volden flink og let!
Hurra!
Vi vil slaas med Jer nu, var det En imod To:
Vi har Kulsviernæver og Kulsviertro.
Hurra!

Ind paa Livet af dem!
Giv dem Braadden
Eller Klodden,
Brug Geværret
Eller Sværdet,
Men slaa til, saa det har Klem!
Nei, Ingen bliver skaanet:
De Hunde har jo haanet
Vort Elag og vort Sprog.
Lad Kvinderne sukke,
Og Ravnene hugge
De Mensvornes Skrog!
299 Denne Rede har vi tømt;
Hvad ej styrted, det er rømt.
Hurra!
Frem i Spidsen for Hæren! Der bruges vi jo,
Vi med Kulsviernæver og Kulsviertro.
Hurra!

5. Piger paa Fyens Kyst.

Jeg kan ej slumre
For Angst og Vaande;
Jeg kan ej aande
I Stuer lumre,
Mens Huset ryster
Af stærke Drøn.
Følg mig, min Søster,
Herfra i Løn!
Kom, lad os vanke
Til Kirkens Banke!
Der vore Blikke
Af Frejas Stjerne

Lidt Trøst skal drikke,
Og spejde i det dunkle Fjerne,
Hvor vore Kjære
Er skjulte blandt de vrede Hære.
300 O, hvilken Kval at lide,
Sin Elskede at vide
I Slagets vilde Larm!
Hvor Kugleregnet falder
Og skaaner ingen Alder
Og ingen trofast Barm.

Maaske han alt er saaret,
Og blev af Striden baaret,
Bevidstløs, bleg og mat:
Og jeg kan ham ej pleje,
Ej sidde ved hans Leje
Og vaage i hans Nat.

Maaske - o nej, jeg slipper
Ej Haabet, før det glipper -
Han maa, han kan ej dø!
Tilbage vist han kommer
Til Livets Vaar og Sommer
Og til sin bange Mø.

Ej Klager dæmpe Tvivlens Hvisken, Frygtens Raab.
Nej, lad i Bøn os søge Trøst og Haab!
301 Hør os, o Gud! O, hør os, som bede!
Tag ej din fiaand fra Danmark i Vrede!
Du har det prøvet med tunge Slag.
Eader, Du ser, at taalmodigt det lider;
Fader, Du veed, at mod Uret det strider;
O, giv da Sejr vor retfærdige Sag!

6. De Danske sejre. Fjenden flyer.

De Danske:

Hurra! Nu har vi Alt!
Den sidste Skandse faldt.
De flux Geværet strakte,
Saasnart de saa', det gjaldt.
Og har de intet Værn
Nu længer nær og fjern,
Vi sagtens kan dem magte
Med det kolde, blanke Jern.
Fra Gjærder og til Gjærder
Vi storme under Sang;
Men dem i Øret skærer
Forvist den danske Klang;
Thi knap vi stemme i
Vor gamle Melodi,
Saa gaa de Krebsengang.

302

Fjenden:

Tilbage! Tilbage! Hvem Satan kan staa

Mod disse forvovne Krabater!
Som hungrige, glubende Dyr gaa de paa,
Og ej som honnette Soldater.
O, Fader Bonin,
Vor Trøst fra Berlin!
Hjælp nu dine brave Kammerater!

De Danske:

Hurra! Driv dem foran
Ned efter Lillestrand!
Der skal de Valget have
Imellem Ild og Vand.
Frem, rask og uforsagt!
Det er en prægtig Jagt:
Den tydske Mikkels Grave
Har vi alle i vor Magt.
Nu gennem Mark og Lunde
Han listelig sig sno'r,
Men gode danske Hunde
Er ude paa hans Spor,
Og agte paa hans Sving,
Og følge ham i Spring,
Og glamme højt i Kor.

303

Fjenden:

Saa kom dog! Saa kom dog! Hvorfor skal vi dø!
De Danske ej give os Naade,
Og bagved os aabnes den gabende Sø,
Der gaa de Uhyrer af Baade.
O, Fader Bonin,
Vor Trøst fra Berlin!
Hvi vilde din Konge os forraade?

De Danske:

Se Solen, hvor den smukt
Staar op af Havets Bugt,
For paa vor Sejr at skinne
Og vore Fjenders Flugt!
Ja, denne Nat var god.
Lad den ha' kostet Blod,
Saa skal den altid minde
Om de danske Drenges Mod.
Man har saa ofte prist os
Og sagt os meget Pent,
Og Høflighed bevist os,
Med Kjærlighed forent,
Og Ære os forient,
Og godt det Alt var ment;
Men nu er det fortjent.

304

Morgen.

1. Vandring over Valpladsen.

Det er forbi. Hist i det Fjerne
Endnu der tirailles svagt;
Men Fjenden fly'r med Nattens klamme Stjerne
For Dagens lyse, sommervarme Pragt.

Nu har vi altsaa engang sejret,
Vi, som saalænge døjed Spot og Haan!
Og Sejren er ej blot et stakket Laan.
Som Avner hen er Fjendehæren vejret;
Hver Skandse, hvor den stolt os Spidsen bød,
Hvert Stykke Skyts, der spredte Brand og Død,
Dens sammenslæbte Forraad og dens Tros
Tilhører os,
Og tomt staa hvert et Sted, hvor den var lejret.

Men Sejren kostet har - ak, vistnok meget!
Godvillig er ej Fjenden for os veget;
Han bedre kæmped, end hans Sag var værd,

305

Og lige delt var Slagets Kaar ej her:
De stod og vented, til vi kom dem nær,
Bag høje Volde, Palisader tætte;
Vi stred og sejred paa den aabne Slette.

Men nu er først ved Julisolens Straale
At skjelne mellem Hvad, Hvordan og Hvor,
At læse Kampens Saga i dens Spor,
Og Sejrens Pris og Tabets Sum at maale.

Ad denne Skraaning vil jeg stige op,
Og fra dens Top,
Hvor øde Værker staa endnu og true,
Mit Øje vidt skal over Egnen skue.

Ha, her paa denne Kant er Stormen sket!
Den frodighøje Rugmark er lagt øde,
Og af dens Straa er mangan Ligseng redt
For Kæmper, som ej Straadød døde.

Og indenfor, bag Voldens Rand
Er mere vildt og mørkt det samme Billed
For mit uvante Øje stillet.
Her Fjenden kjækt og længe har holdt Stand,
Og de har tumlet sig paa denne trange Tilje
I mangedobbelt Tvekamp, Mand mod Mand,
Staal imod Staal og Vilje imod Vilje.

306

Og nu er Stormens Raab og Kampens Larm
Afløst af Stilhed inde her som ude,
Og Ven og Fjende ligge Arm ved Arm
Og slumre paa den samme Grønsværpude.

Men Liv og Virksomhed er rundt omkring,
til hvilken Side jeg end Blikket kaster:
En Flok med Kang og Klang til Byen haster;
Midt i en Kløvermark en anden raster,
Og om gaar Flasken i den tætte Ring;

Hist travle de med Spade og med Hakke,
Og bryde alt de tomme Skandser ned;
Her har de stablet Tømmer op og Ved,
Og højt mod Morgenhimlen Baalet flammer.
Hist slæbe Saarede med deres Jammer
Sig møjsomt, vaklende afsted,
Mens om paa Marken Marodører flakke
Og søge deres svigtede Geled.

Nu kommer de med Fanger. Hvilken Mængde!
Dem har vi hentet os ved Lillestrand,
Hvor de, imellem os og Fjorden trængte
Har valgt at æde hellere i Land
Det danske Brød, end drikke salten Vand.

307

Og se, nu komme ogsaa vore Jyder
Af deres Hytter atter frem,
Hvor de har siddet længe indestængte,
Som Fanger udi eget Hjem.

Men, hvad er hist paafærde? Hvad betyder
Hin Sammenstimlen ved det nære Hegn?
Mon der man fandt et sjeldent, kostbart Bytte?
Ak nej, de staa jo tause og forknytte;
De juble ej, de spørge kun og lytte,
Og det er Sorgens, ikke Sejrens Tegn,
Som sig i deres spændte Miner male.
Tys - Stemmer løfte sig - de tale.

2. Soldaterne ved General Ryes Lig.

Ak, hvilket bittert Tab vi led!
Vor General er død paa Marken funden.
Og Ingen saa' ham segne ned,
Og Ingen var ham nær i Afskedsstunden.

O, husker I end hin Paaskedag!
Paa Dannevirke vi stod,
Og Kugler daled som Snee i Lag,
Og Marken rødmed af Blod.
308 Da var der en gammel Oberst, som tidt
Foran de Forreste red,
Han sagde: - "Børn, jeg hviler mig lidt."
Og rolig han lagde sig ned.
Og paa Valen sov han, Olaf Rye.

Og husker I saa i denne Nat,
Før vi af Fæstningen drog,
Og alle Røster forstummed brat,
Mens Midnat Klokkerne slog.
Da raabte han: "Børn, før Klokken igjen
Slaar Tolv, i Kolding vi staa!"
Vi sejret har, men ikke derhen
Idag, ej imorgen vi naa';
Thi paa Valen sover Olaf Rye.

Ja, sejret vi har, og dyrt dog stridt,

Det kosted vor bedste Mand;
Vel maatte hundred af os ha' bidt
I Græsset heller end han.
Han følte for os, han vilde os godt,
Ham led vi paa som en Borg;
Derfor Soldatens Øje er vaadt
Og Glæden er blandet med Sorg;
Thi paa Valen sover Olaf Rye.

309

3. Sang af jyske Bønderfolk.

Det har tordnet i Nat og regnet og blæst.
Og rusket i Tag,
Og knaget i Fag,
Og med Angst har hver Sjæl sit Fadervor læst;
Thi Tordenen kom fra Kanonens Mund,
Og Regnen var dræbende Bly,
Og væbnede Mænd var den Uvejrssky,
Som fo'r over Mark, gennem Lund;
Men nu er der Fred og stille.

Igaar Aftes til Højbords Tydskerne sad
I Hytte og Hal,
I Stue og Stald,
Og beholdt hvad de tog, og tog hvad de gad.
Til Resten at brænde af Frederi's
De alt havde Kuglerne støbt,
Og Stegen var spækket og Vinen var kjøbt
Til Fest for den Sejr, der var vis;
Men nu er de Alle borte.

De med Taagen forsvandt for Straalernes Glød,
De spredtes som Fnug,
De fældtes som Rug;
Kun med Vaaben og Lig er Marken bestrø'd.
310 Nu aande vi op af det Mareridt,
Som længe har knuget vort Bryst,
Og Hjerterne aabnes for Haab og Trøst,
Og Armene aabne sig vidt;
Thi nu komme vore Egne.

4. Fra det katholske Kapel.

Hvil her i Fred bag Kirkens stille Vægge!
I danske Dreng, trofaste og kjække,
Som uden Suk for Fædrelandet segned!

Om Livets Lyst og Livets Ros I drømte,
Da grum Valkyrien med sit Spyd Jer tegned,

Og Drømmen bort med Hjerterblodet strømte.

Nej, virkeligt hun gjorde Drømmens Billed:
I vandt et evigt Liv i Himlens Glæder,
I vandt et evigt Liv i Jordens Hæder.
Hvil her i Fred, thi Eders Savn er stillet!

311

5. Indtoget.

Vi Sejr og Bytte bringe hjem.
Hurra, Hurra, Hurra!
Som Oldtids Kæmper brød vi frem
Til vore Fjenders sikke Gjem
Og tog saa drøje Tag med dem,
At de fik nok dera'.
De skal ej brænde Byer fler,
Thi deres "Gryder" har vi her:
Og derfor vi svinge med Huer og Flag
Til Ære for vort Fredericiaslag.

Vort Løfte har vi ærlig holdt.
Hurra, Hurra, Hurra!
Har Tydsken Nød og Tort os voldt,
Inat har vi Afregning holdt,
Og Danmark nu kan pege stolt
Paa Fredericia.
I hundred Aar har Ærens Baun
Som nu ej funklet fra dets Navn,
Og med gjennem Tiden til sildigste Dag
Gaar Mindet om vort Fredericiaslag.

312

For Kongen og vort Fædreland
Hurra, Hurra, Hurra!
Lad Fjender flakkes tykt som Sand,
Naar fast vi stande, Mand ved Mand,
Og vil for Alvor, hvad vi kan,
De Landet ej skal ta'.
Thi Kræfter voxe af dets Bund,
Og Folkets Aand er kjæk og sund,
Ja - kalder igjen vor retfærdige Sag,
Saa slaa vi et nyt Fredericiaslag!